Leonardas Kerulis 88.V.15
5828 So.Campbell Ave.
Chicago,IL 60629

Laisvoji Lietuva

Free Lithuania
2618 West 71-st Street
Chicago , Illinois 60629
Tel. (312)476-3371 or 839-5531
Second Class Postage Paid
At Chicago, Illinois
Atskiro nr. kaina 50 ct.
Single Copy 50 cents

Daina mus kels i darba ankstu ryta,
Daina palengvins rûpescius, vargus,
Ir kai aidés naujos buities trimitai
Dainos garsai pirmieji zygy bus.

Daina! Daina! Tu — tremtinio paguoda,
Skambėk per amzius téviskėj laisvoj!
Uzmirse praeiti skausminga, juoda,
Mes kursim nauja buiti Lietuvoj!

EINA XLI METUS 1987 SPALIS - OCTOBER 29 Nr. 21 (1518)

NAUJA REZOLIUCIJA PABALTIJO REIKALU EUROPOS PARLAMENTE

Š. m. spalio 15 d. Europos Parlamentas Strasburge vieningai priėmė Pasaulio Pabaltiečių Santalkos iniciatyva įvestą rezoliuciją dėl "Pabaltijo valstybių situacijos." Už rezoliuciją balsavo 151 atstovas, o susilaikė 15.

Rezoliucijoje kreipiamasi į Sovietų Sąjungą, kad ji labiau gerbtų laisvą apsisprendimą ir žmogaus teises Pabaltijo kraštuose. Pagrindą rezoliucijai davė š. m. rugpjūčio 23 dienos demonstracijos Vilniuje, Rygoje ir Taline. Šį kartą ir socialistų frakcija pilnai rėmė rezoliuciją. Rezoliucijoje Europos Parlamentas reikalauja, kad Europos Bendruomenės užsienio reikalų ministeriai dėtų visas pastangas, kad Baltų klausimas būtų keliamas šiuo metu Vienoje vykstančioje CSCE Konferencijoje ir abišaliuose pasitarimuose su Sovietų Sąjungos vyriausybe. Parlamento priimtoji rezoliucija taip pat reikalauja, kad Europos Bendruomenės masinės spaudos, televizijos ir kt. tarnybos atkreiptų daugiau dėmesio į Pabaltijo klausimą, kad Pabaltijo kraštų likimas ir jų pagrįsti laisvės reikalavimai nebūtų užmiršti.

Ši rezoliucija yra Pasaulio Pabaltiečių Santalkos Europos biuro iniciatyvos vaisius. Jį Parlamentui pristatė Olandijos delegatė Mrs. Elise Boot. Rezoliucijos tekstas buvo suformuliuotas įvairių frakcijų pasitarimų metu. Šiuo keliu eidama Pasaulio Pabaltiečių Santalkos atstovybė susilaukė tokio vieningo atgarsio ir tokių teigiamų rezultatų.

Pilnas rezoliucijos tekstas bus paskelbtas artimiausioje ateityje.

(ELTA)

SENKAPIAI

VĖLINIŲ DIENĄ PRISIMINKIM MIRUSIUS

Dail. A. Žmuidzinavičius

NIAUKIASI SOVIETŲ SĄJUNGOS DANGUS

Dr. JONAS KUNCA

Po pabaltiečių demonstracijų ir laisvės reikalavimų Sovietų Sąjunga jau nėra ta pati. Netikrumas dėl imperijos monolitiškumo, blogas derlius lyg tai dėl blogo oro, ekonomijos pašlijimas ir praradimas partijos prestyžo masių tarpe - yra nauji Sovietų Sąjungos greitos dekadencijos ženklai.

Pabaltiečių protestai nuskambėjo per platų pasaulį ir kartu buvo atidengta Maskvos slepiama Hitlerio - Stalino sąmokslo dėmė. Kremlius jau neturi kaip toliau pateisinti Pabaltijos okupaciją savo ankstyvesniais melais. Dokumentai įrodo, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacija buvo iš anksto suplanuota ir tam gautas sutikimas iš Berlyno kaip atsilyginimas už Rusijos nedalyvavimą karie prieš Vokietiją. Tai neapsakomai didelis smūgis Maskvos diplomatijai, kuri siekė įamžinti Pabaltijo prijungimą prie Rusijos.

Gorbachevo atostogų prailginimas, berods, bus pabaltiečių protestų rezultatas. Gorbachevo priešai greit pradėjo primetinėti, kad nereikia leisti kelti viešumon Sovietų Sąjungos praeities nuodėmių. Gorbachevo laimei, o gal ir mūsų pačių, kad demonstracijose nedalyvavo šimtai tūkstančių žmonių. Tokiu atveju naujo vado karjera Kremliuj greičiausiai būtų pasibaigus amžinom atostogom.

Blogos žinios apie vėl mažą derlių reiškia išleisti bilijonus grūdų pirkimui Vakaruose. O tų bilijonų nėra. Tai Maskvai yra labai svarbu kuo skubiau susitarti su Vakarais dėl dalinio nusiginklavimo ir, aišku, apsiginklavimo lenktynių sustabdymo. Tik tokiu būdu Maskva galėtų paskirti dalį karinio biudžeto gyvenimo lygio išlaikymui ar pagerinimui. Vėl amerikiečiai neskuba daryti nuolaidų ir pasitarimam dar nesimato aiškaus galo.

Labai neraminanti žinia pasirodė rusų spaudoj vieno apklausinėjimo paskelbtuose rezultatuose. Trečdalis apklaustųjų atsakė, kad jie visai netiki į marksistinę sistemą. Vos pusė - kad dar jai tiki. Jei apklausinėjimas būtų buvęs slaptas, galėjo daugiau kaip pusė pasisakyti prieš dabartinį režimą.

O tos reformos, iš kurių sovietų piliečiai laukia dabartinės padėties pagerėjimo, vis dar neišeina iš žodinių pažadų vystiklų. Kuo vėliau jos bus pradėtos vykdinti, tuo ilgiau nusitęs bet koks pagerėjimas jei jo iš vis galima laukti iš tokių paviršutinių pakeitimų, kurie nežada pašalinti ekonominio blogio priežasčių. O gilesnių reformų, panašių į daromas kiniečių, Maskva prisibijo. Mat, jos būtų surištos su savarankiškumo suteikimu svetimtaučių respublikom, kurios galėtų tai pavartoti prieš pačią Sovietų Sąjungą pareikalaudamos išstojimo iš jos.

Kaip po kiekvieno valdžios pasikeitimo, masės iš pradžių daug tikisi, paskiau laukia jų vilčių išsipildymo, kuriam neįvykus - praranda palankumą valdžiai. Vėliau nepasitenkinimas gali virsti bruzdėjimu ar net maištu. Gorbachevas turi gal dar porą metų masių paramai. Jei per tą laiką nepajėgs parodyti tikrai pozityvių rezultatų, jo karjera gali baigtis ir toliau sekti grįžimas prie jau žinomo konservatyvaus marksizmo, kas yra abejotina, arba leisti naujam vadui pravesti tikras reformas, kurių reikalauja imperijos padėtis.

Lenkai, vengrai ir čekoslovakai tikrai bus pastebėję, kad yra galimybė pradėti sakyti tiesą rusam ir net pradėti iš jų reikalauti laisvės. Tai rimtas pavojus po pabaltiečių išdrįsimo tai padaryti. Kubos Fidel Castro, pagal šio straipsnio autoriaus žinias, yra taip nugyvendinęs savo šalį, kad vargu ar galės išsilaikyti daugiau kaip du metus nežiūrint marksistinės diktatūros ir rusų KGB Havanoj.

Sovietų dangus yra apsiniaukęs lyg prieš nemalonią audrą. ●

SOCIALIZMO KRIZĖ

Britanijos darbo partijos metinė konferencija ir ten pasakytos kalbos parodė didelius nuomonių skirtumus. Darbo partijos vadai pripažino , kad reikia naujų idėjų, naujų planų, naujų kelių, jei partija toliau nori svajoti apie dešiniųjų konservatorių pašalinimą iš vyriausybės. Dabartinėje situacijoje darbo partija toliau liks tik opozicijos partija.

Socializmas yra gimęs Europoje, ten išaugęs ir ten pradėjęs senti. Padėtis pasaulyje gerokai pasikeitė. Mintis, kad vyriausybė turinti liaudies pasitikėjimą, geriausiai gali rūpintis tos liaudies likimu ir jos visapusiška gerove, sutiko naujas sąlygas, kurių nebuvo Markso-Engelso laikais . Šalia valstybinių ekonomijų, atskirų tautų prekybos atsirado tarptautinė ekonomija, tarptautinė konkurencija. Gimė tarptautinės sąjungos, kaip Bendroji Europos Rinka. Praktika parodė, kad įmonės, priklausančios privatiems savininkams, dažnai sugeba gaminti geresnius produktus, negu suvalstybintos, nacionalizuotos įmonės. Vokiečiai pirmieji pastebėjo, kad partijai reikia prisitaikyti prie naujų sąlygų. Beveik prieš 30 metų Vakarų Vokietijos socialdemokratai, suvažiavę Bad Godesberge, paskelbė, kad nėra reikalo nacionalizuoti visą pramonę. Užtenka prižiūrėti, kad darbininkai nebūtų skriaudžiami, išnaudojami ir kad jų teisės būtų gerbiamos.

Šiandien Europoje socialistai valdo tik trijose valstybėse: Ispanijoj, Graikijoj ir Italijoj. Ir tuose kraštuose valdančioms partijoms nesiseka nugalėti nedarbą, sustabdyti infliaciją, pagerinti " darbo klasės" gyvenimą. Pilietį vis mažiau domina seni šūkiai apie proletarų vienybę, apie klasių kovą ar kapitalistų sunaikinimą. Europos balsuotojai pastebėjo, kad žmonės neblogiau, bet geriau gyvena tuose kraštuose, kur dar kapitalizmas nesunaikintas, kur "išnaudotojai" daro pelną. Vis daugiau pasaulyje girdisi reikalavimų išvaduoti žmogų iš valstybės jungo, atidaryti duris laisvai rinkai ir asmeninei iniciatyvai.

Net komunistinės Kinijos modernizavimo pastangos remiasi supratimu kad modernus pasaulis reikalauja moderniu ekonominių sprendimų. Kinijos vadas Dengas vienoje savo kalboje trumpai ir aiškiai pabrėžė, kad Marksas savo laiku buvo geras vyras, tačiau laikai pasikeitė. Naujų kelių ieškojimas prasidėjo ir kitoje komunistinėje didžgalybėje - Sovietų Sąjungoje, kur naujasis komunistų vadas Gorbačiovas ieško atsakymo į nemalonų klausimą: kodėl tarybinis pilietis po tiek daug metų po revoliucijos vis dar žymiai blogiau gyvena už pasaulio "kapitalistinius" piliečius.

Britanijos darbiečių suvažiavime daug kalbėtojų palietė partijos santykių su darbininkų unijomis klausimą. Unijos yra darbo partijos steigėjos ir finansuotojos. Unijų įtaka iki šiol liko nepaprastai didelė. Kiekvienas unijai priklausantis darbininkas privalo mokėti iš savo uždarbio išskaičiuojamą mokestį darbo partijai. Partijos pajamų 80 nuoš. ar daugiau ateina iš darbininkų unijų. Partijos vadai turi skaitytis su tokia finansine jėga. Ši unijoms priklausančių darbininkų jėga pasireiškia tik finansinėje srityje, Nepriklausomi britų opinijos tyrinėjimai parodė, kad paskutiniuose parlamento rinkimuose, kuriuos, kaip žinoma, laimėjo dešinieji konservatoriai, darbo unijų narių tik 42 nuoš. balsavo už darbo partijos kandidatus. Darbo unijoms priklauso 9 milijonai britų. Jų sudedami pinigai išlaiko darbo partiją ir, galima sakyti, nustato tos partijos politinę liniją. Partijai vadovauja 28 asmenų nacionalinis vykdomasis komitetas. Jame 12 vietų užima darbo unijų vadai, labai dažnai kairiojo sparno socialistai, kartais komunistai. Jie labai aktyvūs parenkant partijos kandidatus rinkimuose. Dažnai jiems pavyksta kandidatais išrinkti radikalius balsuotojams nepriimtinus kairiojo sparno atstovus. Tas darbo partijai kenkia, o padeda valdančiai konservatorių partijai.

Panašus socialdemokratų sukairėjimas labai pakenkė ir vokiečių socialdemokratų partijai. Dėl to sukairėjimo iš koalicijos pasitraukė vokiečių liberalų partija ir socialdemokratai prarado valdžią Bonoje.

Visoje Europoje socialistinių pažiūrų partijoms pakenkė įvairių naujų partijėlių su mažais, ribotais tikslais ir siekiais įsisteigimas. Vieni siekia gamtos apsaugos tikslų, kiti išeina prieš branduolinę energiją. Kai kurios grupės apeliuoja tik į moteris, kitos tik į jaunimą. Vienos siekia nusiginklavimo, kitos pasisako tik prieš atominius ginklus. Įvairūs taikos aktyvistai, atplaišos nuo pagrindinių politinių partijų neranda bendros kalbos su kitomis panašiomis grupelėmis, tačiau kartu paėmus su silpnina daugiausia socialistus. Kai kur jau kalbama apie plačią koaliciją kuri sujungtų visas mažas atskirų interesų grupeles į vieną politinę "vaivorykštės koaliciją", apie kurią Amerikoje svajoja juodas pastorius Jesse Jackson. Tačiau yra nelengva sujungti į vieną organizaciją tiek daug grupelių, kurių vienintelis bendras bruožas yra tas, kad jos pavieniui yra per silpnos paimti valdžią ir apeliuoti tik į mažas balsuotojų daleles.

Europos dešinieji, atsiliepdami į kairiosios opozicijos puolimus ir visokių " žaliųjų" ir "taikingųjų" murmėjimus, meta balsuotojams suprantamus , aiškius pažadus : "Išvaduokime individą iš valstybinės priespaudos". " Tegyvuoja laisvoji rinka! " "Žmogaus teisė į nuosavybę! " Balsuotojai tokias idėjas lengvai identifikuoja, supranta santvarką, kuri jomis pagrįsta. Unijų smukimas pasireiškė ir Amerikoje, kur nepaprastai iškeltos unijų narių algos pakenkė Amerikos užsienio prekybai, atnešė vis dar augantį prekybos deficitą. Valstybės vadovavimas pramonei ir prekybai dažnai būna įvairių klaidų šaltinis. Įvairios centrinio planavimo programos paprastai neša vis didesnius mokesčius. Visa tai paskatino demokratinių kraštų žmones nusisukti nuo kairiųjų partijų, pasukti į dešinės srovės judėjimus. Tai privertė socialistinius kraštus, net ir Maskvos orbitoje esančias diktatūras ieškoti naujų kelių. Dabar tik viena Albanija gali didžiuotis, kad ten viešpatauja tikras socializmas. Stebėtojai tvirtina, kad albanai tebegyvena tokiame lygyje, koks Europoje buvo žinomas prieš 100 metų. Visur kitur Europos socialistai ieško išeities iš senųjų idėjų, ieško atsakymų į pagrindinius doktrinos nepakankamumo klausimus

A. P.

LIETUVOS LAISVĖS INTERESAI

Už Išeiviškų Ribų

VILIUS BRAŽĖNAS

Ryšium su "Spalio Revoliucijos" sukaktimi, C-SPAN TV tinklas pasikeitė vienos iš rytinių programų sričių U.S. NEWS&WORLD REPORT vieną pagrindinių redaktorių Henry Trewhit. Jis svarstė tam klausimui žurnalo skirtą numerį ir Gorbačiovo "glasnost". Kadangi jo pareiškimai daugumoje buvo prieš lietuvišką plauką, įsijungiau į iš visos Amerikos, nuo Havajų, Aliaskos bei Porto Rico skambinančių klausytojų eilę. Šiuo kartu pavyko prisiskambinti. Man prieinamu trumpu laiku nurodžiau U.S. NEWS redaktoriui kelis atvejus, kur jis klaidina TV programos klausytojus.

1. 1917 metų revoliucija buvo Rusijos žmonių ir pavergtų tautų revoliucija, o ne bolševikinė revoliucija. Bolševikai, nuvertę "demokratinę" Kerenskio vyriausybę, buvo kontrarevoliucionieriai. Priminiau, jog revoliucijos metu Leninas tebesėdėjo Ziuriche Šveicarijoje, o Trockis - Brooklyne, N.Y.

2. Klaidinga kalbėti apie S.S.S.R. "gynybos" (defense) biudžetą, lyg tai būtų tolygu mūsajam. Jų yra KARO BIUDŽETAS. Tai pagrindžiau išminėdamas kelias ir dabartines Sovietų karinės ekspansijos aukas.

3. "Glasnost" ir "perestroika" nėra didi naujiena, kaip redaktorius įtaigojo. Leninas turėjo NEP (Naują Ekonominę Politiką). Mao-Tse-tung leido "tūkstančiui gėlelių žydėti". Ir kas po to? Remdamasis ankstyvesnėje C-SPAN programoje matytais rusais intelektualais, nurodžiau, jog "glasnost" nėra "atvirumas", o tik garsesnis, agresyvesnis tos pat propagandos garsinimas.

4. Pasakiau jį teisingai pastebėjus atsakant į kitų klausytojų pastabas, jog dabar ten kritikuojami tik biurokratai, o ne pati sistema. Tačiau ir tai nėra jau tokia naujovė, kaip redaktorius bando įtaigoti. Biurokratai visados buvo kritikuojami: tam egzistavo net mirtino humoro žurnalas KROKODIL, kurio "humoras" paruošdavo S.S.S.R. biurokratus sunaikinimui.

Tada pabrėžiau, jog ne biurokratai, bet totalitarinė komunistinė sistema užgrobė Sovietų kaimynus, jų tarpe Lietuvą, ir veržiasi į Aziją, Afriką ir Centrinę Ameriką, grąsindama Amerikos saugumui. "Ir Tamsta sakai, kad JAV interesai diktuoja padėti Gorbačiovui, kurs šią sistemą bando išlaikyti ir dar sustiprinti?!..." Dar spėjau priminti jog ši grėsminga Sovietų sistema būtų seniai sugriuvusi ir subyrėjusi be Vakarų pagalbos Sovietų diktatoriams ją išlaikyti.

Šis lietuvio, kad ir "su akcentu", įsikišimas, vėliau sustiprintas kelių kitų skambinusių, gan matomai sutrupino U.S. NEWS redaktoriaus pareiškimų autoritetingumą. Tai ypač svarbu žinant, jog kaip svečio programoje taip ir jam skambinančių stebėtojų pareiškimų klausosi apie 20 milijonų C-SPAN kanalą per kabelius gaunančių Amerikos šeimų. Apgailetina, kad U.S. NEWS žurnalą nupirkus kairiam zionistui M. Zuckerman, pasuko smarkiai kairėn ir propaguoja Izraelio interesus daugeliui jo skaitytojų dar ne susivokiant. Žurnalas, deja nudribo iki šališko, "liberalinio", gudriai internacionalistinio NEWSWEEK ir TIME lygio. Kaip priešingybė šiems, THE NEW AMERICAN žurnalas Sovietų Sąjungą ir "glasnost" neseniai pristatė visai kitoj šviesoj.

Laimei net ir žinyboje, be minėto THE NEW AMERICAN, esama kitokios Amerikos. Spalio 14 d. THE WASHINGTON TIMES laidoje buvo malonu skaityti žinomo kaipo puikaus Sovietijos eksperto ir Hoover Institution nario, Arnold Beichman'o straipsnį, parašytą apie Pabaltį ryšium su demonstracijomis Tibete. Beichman sakosi maloniai nustebęs spalio 8 d. THE NEW YORK TIMES vedamuoju "Atsistok Už Padorumą Tibete". Ten puolamas State Departmentas už tai, kad šis remia amerikiečius per daug nesijaudinti dėl kiniečių okupantų priespaudos Tibete, tuo metu, kai Kinija, girdi, švelnina priespaudos tradiciją. 'N.Y.T. rašęs, jog tibetiečiai tapę antros klasės žmonėmis jų pačių krašte' po "komunistinės (taip Beichman ją vadina) Kinijos invazijos 1950 m."

'Tibetiečiai turi pilną teisę siekti savos istorinės nepriklausomybės', jis cituoja N.Y.T. kurs siūląs State Departmentui paremti Tibetą gavimuko nors tarp 'status quo ir nepriklausomybės'. Antraip, not N.Y.T. kas galėtų tikėti Kinijai, kuri 'nori, kad pasaulis tikėtų, jog Hong Kongas ar net Taiwanas galėtų gyvuoti po Kinijos vėliava.'

Arnold Beichman rašo N.Y.T. vedamasis įkvėpęs jį pra[illegible] N.Y.T. redaktorius neapriboti savo pasipiktinimą Kinija ir State Departmentu vien dėl Tibeto, o eiti ginti teises "Sovietų Sąjungos sutryptų trijų mažų kraštų - Estijos, Latvijos ir Lietuvos."

" Jei S.S.S.R. vilkintų davimą šiel tiek laisvės savo Baltijos kolonijoms tai gali sukelti (Sovietams) problemų tuo metu, kai ši komunistinė galybė nori, kad pasaulis tikėtų, jog didžiai išgarsintos jos reformos ir persiorganizavimas yra ko nors vertos, "rašo Beichman, pamėgdžiodamas N.Y.T vedamąjį Tibeto klausimu. "Jei mes siekiame kiek nors laisvės Tibetui, moralus tinkamas priėjimas reikalautų siekti kokios nors laisvės Estijai, Latvijai ir Lietuvai. Tikiuosi, jog NEW YORK TIMES redaktoriai pritaikins savo džiuginantį susirūpinimą Kinijos imperializmo aukoms Tibete tokiam pat susirūpinimui Sovietų imperializmo aukomis Baltijos kraštuose", gnybia straipsnio autorius N.Y.T. redaktoriams ir baigia atsišaukimu: " Aš sakau - atsistokit už padorumą ir prie Baltijos." ("Stand up for decency on Baltic, too, I say").

Tai džiuginantis Baltijos kraštų priminimas didžiojoje spaudoje, kame, ypač kairiojoje, jau bandoma primiršti Baltijos kraštų okupaciją, kalbant apie Sovietų agresijos aukas. LAISVOSIOS LIETUVOS skaitytojai pradžiugintų ne tik šį bendradarbį, bet ir kada nors apie jų žygius laisvei padėti patyrusius drąsuolius okupuotoje Lietuvoje, jei prisėstų penkioms minutėms ir išleistų 22 c pašto ženklui padėkoti Beichmanui trumpu "Thank you" už jo spalio 14 d. straipsnį "What's good for Tibet..." Jo adresas:

Mr. Arnold Beichman
c/o The Washington Times
3600 New York Ave., N.E.
Washington, D.C. 20002

Tai paskatintų jį ir toliau daryti tai, ką jis taip puikiai daro: apšviečia amerikiečius apie Sovietų grėsmę ir gnaibo JAV vyriausybę bei spaudą už nuolaidžiavimą tai pabaisai.

\#\#\#\#\#\#\#\#\#\#\#\#

Vytauto Skuodžio ir kitų liudytojų JAV Kongreso Helsinkio komisijos apklausinėjime, įvykusiame spalio 6 d. Ryburn House Office Building. Sėdi iš kairės: Gintė Damušytė (vertėja), Vytautas Skuodis, Rolands Silaraups (liudytojai), Ojars Kalninš (vertėjas), Tiit Madison (liudytojas) Tonu Parming (vertėjas).

VLIKO SEIMO PAREIŠKIMAS TAUTAI

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto metinis seimas įvyko š.m. spalio 9-11 dienomis, Montrealyje, Kanadoje. Seimas buvo gausus, darbingas, praėjo gražioje nuotaikoje.

Kanadiečiai šeimininkai VLIKo Seimo atstovus ir svečius labai nuoširdžiai priėmė.

Seimas pritarė VLIKo Valdybos darbui ir padėkojo už efektingą Lietuvos bylos pristatymą laisvajam pasauliui.

Seimas priėmė pareiškimą okupuotai Tautai:

Šių dienų nepaprastai įtempti tarpvalstybiniai santykiai ir naujai pradėtoji Gorbačiovo politinio laisvėjimo ir demokratinių principų įvedimo politika, nors ir labai kląstinga, bet jau savaime aišku, liečia ir mūsų pavergtų brolių ir sesių gyvenimą ir jų tautinį judėjimą.

Vlikas giliai išgyvena vykstantį okuouotoje Lietuvoje tautinį, religinį ir žmogaus teisių persekiojimą, didžiuojasi Jūsų brangūs broliai ir sesės, didvyriška kova už savo Tautą ir valstybę.

Ypatingai įvertiname Jūsų didelį atsiekimą surengiant Vilniuje, rugpjūčio 23 d. demonstraciją, pasmerkiant Ribentropo-Molotovo paktą, pardavusį Lietuvą Sovietų Sąjungai. Šis didvyriškas Jūsų pasirodymas, plačiai nuskambėjo per visą pasaulį.

Į Ameriką atvykęs Vytautas Skuodis mums perdavė paskutinę informaciją apie Jūsų patriotinį nusistatymą ir veiklą. Mes džiaugiamės galėję jį išklausyti Vliko seime Montrealyje, Kanadoje ir tikimės, kad jisai galės greitai įsijungti į laisvojo pasaulio lietuvių veiklą.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas deda visas įmanomas pastangas pristatyti pasauliui tebesitęsiančią Lietuvos okupaciją ir užtikriname Jus, kad mes sekame kiekvieną Jūsų darbą, kiekvieną Jums daromą skriaudą ir apie tai skelbiame pasauliui, pristatydami Jūsų ir mūsų bendrą didįjį tikslą ir teisę - LAISVAIS-NEPRIKLAUSOMAIS būti.

Mes ir Jūs niekada nesustokime siekdami Laisvos - lietuvių tvarkomos Lietuvos.

Dr. K. BOBELIS
VLIKo Pirmininkas

Vytautas Skuodis Washingtone

" Tautinis nerimas kelia Gorbačiovui sunkią naštą", - rašė spalio 9 d. Christian Science Monitor laida, kurioje cituojamas buvęs lietuvis kalinys, Vytautas Skuodis. Kalbėdamas JAV Helsinkio komisijos suruoštoj apklausoj apie Pabalty įvykusias demonstracijas, Christian Science Monitor pranešė, kad Skuodis sakė :"Dabar aišku, kad sovietų pastangos save įteisinti nepajėgė prislopinti platų pabaltiečių nepasitenkinimą sovietų okupacija". Skuodis spalio 6 d. apklausoj tvirtino, kad tautų teisės, ypač religinės laisvės, turėtų būti įtrauktos į ateinančias JAV - Sovietų Sąjungos diskusijas.

Lietuvių Informacijos Centro Washingtono skyriaus rūpesčiu ir globoj, Vytautas Skuodis spalio 6-8 d.d. reiškėsi Washingtono valdiniuose ir spaudos sluoksniuose.

Spalio 6 d. Skuodis susitiko su kitais liudininkais, estu Tiit Madisson ir latviu Rolands Silaraups, su kuriuo jau buvo pažįstamas anksčiau, Mordavijos lageryje. Vėliau visi liudijo JAV Helsinkio komisijos apklausoj, kuriai vadovavo komisijos pirmininkas kongresmanas Steny Hoyer.

Apklausoj dalyvaujančius kongresmanus ir senatorius ypač domino Pabaltijyj įvykusios demonstracijos. Skuodis išryškino, kad Vilniaus demonstracijoj dalyvavo keli tūkstančiai dalyvių, ne 30 ar 500 kaip buvo skelbiama sovietinėj ir užsienio spaudoj. Žmonės visą popietę ėjo prie Adomo Mickevičiaus paminklo bangomis.

Užklaustas apie religinės spaudos suvaržymus, Skuodis susumavo, jo parašytos studijos Dvasinis Genocidas Lietuvoj išvadas: 36 metų bėgyje, 1940 - 1976, ateistai išleido 1700 tonų ateistinės literatūros Lietuvoj, o tame laikotarpyje išleista tik 9 tonai religinės literatūros. Tai įrodo " religinės spaudos laisvę" okup. Lietuvoj, ar tiksliau sakant, tos spaudos uždraudimą.

Tą pačią dieną 4 val. p.p. CBN (Christian Broadcast Network) televizijos tinklo interviu. Programa buvo rodoma spalio 12 d. Washingtone.

Spalio 9 d. Jungtinių Amerikos Baltų Tarybos priėmimas kapitoliuje. Skuodžių šeimos ir kitų dviejų pabaltiečių pasimatymas ir nusifotografavimas su sen. Donald Riegle ir sen. Carl Levin.

3 val. p.p. Apsilankymas Lietuvos pasiuntinybėje. Skuodžių šeima, palydint Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos-Lietuvių Informacijos Centro reikalu vedėjui kun. Kazimierui Pugevičiui ir jo pavaduotojai G. Damušytei, buvo priimti dr. it p. St. Bačkių ir sekretoriaus Cezario Surdoko.

Skuodžių šeimą Washingtone globojo Kristina ir Viktoras Nakai. Vytautą Skuodį į visus pasimatymus ir pokalbius lydėjo Viktoras Nakas. LIC Washingtono skyriaus vedėjas ir Gintė Damušytė, Lietuvių Informacijos Centro vedėja iš New Yorko, kuri jam vertėjavo.

(LIC)

The Birch Log

Kaip Pagydyti Prekybos Deficitą?

JOHN F. McMANUS

Belmont, Mass. - Beveik kasdien mes girdime, kad Amerika turi prekybos deficitą. Mūsų valstybė daugiau importuoja, negu eksportuoja; mes prarandame darbus ir rinkas užsienio gamintojams; mūsų vyriausybė toliau gamina masinius deficitus, kurie padėtį tik sunkina. Mūsų vadai, atsiliepdami į šią rimtą padėtį, bandydami mus ištraukti iš tokios skylės, kasa dar gilesnę duobę.

Viena pagrindinių tokių prekybos rūpesčių priežasčių yra ta, kad mūsų mokesčiai yra per aukšti. Kada uždedame bizniams mokesčius-prarandami darbai. Kada uždedame mokesčius individams, sunaikiname jų iniciatyvą ir nukenčia darbo našumas. Nereikia būti ekonominių mokslų daktaru, kad suprastum, jog vyriausybei reikia uždėti dietą, jei norime išlyginti šį balanso trūkumą.

Galėtume nurodyti tuzinus federalinių programų, kurias reikėtų panaikinti ir tuzinus tokių, kurias reikėtų smarkiai apkarpyti. Pradžiai klausimas, kodėl mes nesustabdome pinigų dalijimo per užsienio paramą? Kodėl mes nepasakome sąjungininkams, kad mes daugiau nebeleisime didžiulių sumų jiems gintis?

Baikime užsienio paramą.

Turime dešimtis užsienio paramos programų. Šiuo metu JAV mokesčių mokėtojai yra priversti sudėti aukštas pinigų sumas fondams, kaip Inter-American Bank, World Bank, Asian Development Bank, African Development Bank, Agency For International Development, Export-Import Bank, Economic Support Fund ir kitiems pinigų švaistytojams. Dar kiti milijardai yra dalijami pasauliniu mastu programoms įvairiausiais pavadinimais, kaip žemės ūkiui, žmonijai, sveikatai, švietimui, žmonių kilnojimuisi, mokslui ir technikai, energijai ir įvairioms karinės paramos programoms.

Užsienio paramos įstatymas 1987m. (Public Law 99-500) turi 13.4 milijardų dolerių sumą. Ar vyriausybė su 200 milijardų dol. metinio deficito turėtų mėtyti pinigus? Šitoks klausimas turi savaime suprantamą atsakymą, jei žmogus nėra praradęs protą. Užsienio parama, kuriai Konstitucijoje nėra jokio pateisinimo, turėtų būti panaikinta.

Sąjungininkai - ginkitės patys!

Mūsų valstybinis gynybos biudžetas šiuo metu siekia 300 milijardų per metus. Maždaug pusė šios milžiniškos naštos yra skiriama JAV kariuomenė 300,000 laikymui Vakarų Europoje ir kelių dešimčių tūkstančių kareivių išlaikymui Tolimuosiuose Rytuose. Tuo pačiu metu, kada JAV skiria gynybai 6.6 nuošimčio savo valstybės gamybinio produkto, Vakarų Europos valstybės išleidžia visos kartu gynybai 3.6 nuošimčio, o Japonija išleidžia mažiau kaip vieną nuošimtį. Tų valstybių sutaupyti pinigai, kadangi JAV prisiėmė jų gynybos išlaidas, leido jų žmonėms gaminti pigesnius gaminius, kurie geriau perkami už mūsų gaminius.

Žinoma, amerikiečiai mielai nešadidelę naštą, padėdami pristabdyti komunizmą. Tačiau mūsų sąjungininkų elgesys nelabai rodo, kad jie nori būti ginami. Vakarų Vokietija duoda paskolas komunistinei Rytų Vokietijai ir davė subsidijas kartu su Britanija Sovietų Sąjungos Trans-Sibiro natūralių dujų vamzdžių linijos statybai. Komunistinės Rytų Vokietijos prekės plaukia be jokių muitų į Vakarų Europą, kada JAV prekės yra apdedamos dideliais muitais. Japonija, kuri dabar subsidijuoja prekybą su komunistine Šiaurės Kinija, nei nori atsilyginti Amerikai už jos gynybos patarnavimus nei stengiasi atsisakyti savo pokarinių pažadų po Antrojo Pasaulinio karo neturėti savo karinių jėgų.

Pats save maitina.

Amerikiečiui mokesčių mokėtojui vien tik procentai ant mūsų dabartinio tautinio įsiskolijimo kainuoja po 150 milijardų dolerių per metus. Ryšium su tuo biznieriai ir darbininkai, kurie moka mokesčius, vis kelia savo kainas ir reikalauja didesnių atlyginimų. Jie priversti tai daryti, o tai vėl skatina didesnį prekybos deficitą. Tai vėl veda į stoką darbų ir į mažiau mokesčius mokančių įmonių. Taip ir auga federalinis deficitas, taip auga prekybos nesubalansavimas ir tos problemos pačios save maitina. Reikia sumažinti vyriausybės išlaidas arba mūsų gyvenimo lygis čia Amerikoje ir net mūsų asmeninės laisvės užtikrintai vis menkės.

© 1987 The John Birch Society Features

USPS 301 580

Laisvoji Lietuva

2618 West 71-st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef.: 476-3371 or 839-5531

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS
Published bi-weekly on Thursdays (Except July) by
LITHUANIAN REGENERATION ASSOCIATION
Subscription Rates: $ 15. annualy in Canada $ 15. Single copy 50 c.
Postmaster: Send address changes to the Laisvoji Lietuva

Leidžia LIETUVOS ATGIMIMO SĄJŪDIS. Įgaliota leidėja ir administratorė Ona Šimkuvienė. Redaktorius Morkus Šimkus.

Redakcinė Kolegija: Marijus Blynas, Vilius Bražėnas, Algirdas Budreckis, Vytautas Jokūbaitis, dr. Jonas Kunca, Stepas Varanka, Juozas Vilutis, Jonas Virbalis, Juozas Žemaitis, Povilas Žičkus.

Įvairių autorių straipsniai skelbiami LAISVOJOJE LIETUVOJE nevisada reiškia redakcijos ar leidėjo nuomonę. Rankraščiai redakcijoje nesaugomi, gražinami tik iš anksto susitarus. Prireikus, rankraščius redakcija trumpina ir juos taiso savo nuožiūra.

ŽVILGSNIS UŽ BORKINĖS DŪMŲ UŽDANGOS

AR DERA STOVĖTI NUOŠALY ?

"Nesuskaičiuojama daugybė advokatų organizacijų prarastų neapsakomus milijonus dolerių teismo honorarais, jeigu Aukščiausias Teismas nebeleistų jiems užkimšti teismų sistemą kapryzingomis, kerštingomis ar šantažinėmis bylomis. Tad vargu galima stebėtis tuomi, kad jos išleidžia milijonus propagandinei kampanijai sustabdyti Teisėją Bork".

Taip spalio pradžioje rašė Thomas Sowell, žymus juodas ekonomistas, Hooverio Institucijos vyresnysis mokslininkas ir sindikuotas kolumnistas. Tai tik viena už Borkinio alaso sukeltos dūmų uždangos slypinčių ir aikštėn iškeltų tikrovių.

Kas bent kiek stebėjo Senato Teisinio Komiteto Bork bylos apklausinėjimo cirką, galėjo pastebėti, jog kairieji revoliucionieriški senatoriai nė nebandė ieškoti tiesos. Jie nesiklausė net tokių teisės autoritetų, kaip buvusio A. T. (Aukščiausio Teismo) Vyr. Teisėjo Warren Burgerio, nors tasai toli gražu, nėra konservatyvus. Sen. Kennedy, pavyzdžiui, tik pasveikino jį, ir neklausė jokio klausimo, nes matomai nenorėjo girdėti Burgerio įrodymų už Robert Bork kandidatūrą. Meilužę merginą automobily nuskandinęs Kennedy nesidrovėjo kaltinti kandidatą Bork "nejautrumu" moterims, ir drauge su kitais kairiaisiais tvirtino visas Amerikos moteris - esant prieš Bork. Jie nekreipė dėmesio į faktą, jog pačios didžiausios JAV moterų organizacijos, Concerned Women of America, turinčios virš pusės milijono narių, vadovės liudijo esančios už Bork patvirtinimą. Netiesioginiai primindama Sen. Kennedžio Chappaquidick niekšybę, viena iš jų pasakė : " Mes nesibijotume sėsti į Teisėjo Bork automobilį..." Tačiau kairieji rėkė, jog neva visos JAV moterys esančios išsigandusios Bork.

Bork ne tik nėra " dešinysis ekstremistas", jis nėra net toks "konservatyvus", kaip jį bandoma vaizduoti. Pavyzdžiui, visą eilę atvejų jis buvo parsisvėręs per konservatyvią ribą už moterų teises. Negrų teisių atveju 1977 m. jis gan "liberaliai" sprendė balsavimo distriktu New Yorke sudarymą, paremdamas NAACP juodųjų Legal Defense Fund poziciją. Tais pat metais su NAACP gynė juoduosius nuo diskriminacijos Teamsterių Unijoje. Jis net kritikavo A. T. sprendimą " kalbos laisvės" principu išteisinusį negrams grąsinusį KKK narį. Nežiūrint to, jis liko aprėktas "rasizmu".

Nors didžioji spauda mažiau ar labiau atvirai trimituoja kairiaisiais trimitais, mažesnioji, provincijos spauda, žiūri tiesos ir naudoja sveiką liaudies protą. Pavyzdžiui, St. Petersburge (jau 75 metus !) leidžiamas, kaip pasirodo gan konservatyvus, savaitraštis THE PINELLAS SENTINEL savo skaitytojus plačiai informuoja faktais apie tikrąjį Bork, atmetant jam dedamas "ekstremizmo" etiketes. Straipsnio išvada : jo bijomasi dėl to, kad A. T. jis laikytųsi Konstitucijos Teismui nustatyto principo. Tačiau yra davinių spėti, kad St. Pete etnikai kurie vis dejuoja dėl kairaus ST. PETERSBURG TIMES šališkumo, nerėmia pro-amerikinio THE PINELLAS SENTINEL, juo nesinaudoja ir, ko gero, apie jį, kaip ir apie daugelį panašių leidinių įvairiose kolonijose, daugumas net nežino.

Visas triukšmas prieš Bork yra ne dėl jo asmens, bet dėl kairiosios mažumos neproporcingos galios į JAV politiką. Minėtasis prof. Thomas Sowell teisingai pasakė: "Politikos esmėje yra galia, o ne tiesa."

Kaip " galia" liečia A. T. (Aukščiausiąjį Teismą) ? Juk JAV Konstitucija apriboja jo galią tik Konstitucijos ir įstatymų aiškinimu. Ji neduoda A. T. teisės leisti krašto įstatymus, ar keisti bei papildyti JAV Konstituciją. Deja, pradedant (neva tai "konservatyvaus") Prez. Eisenhoverio pasiūlyto (vėl - neva tai "konservatyvaus") Vyr. Teisėjo Earl Warren metais, A. T. užgrobė kaip tik aukščiau minėtas nekonstitucinės įstatymdavystės pareigas. "Liberalų" dominuojamas Kongresas mielai užleido A. T. praktiškai "leisti įstatymus", kurie yra ir buvo prieš aiškią daugumos pi liečių valią. Jei tokius įstatymus būtų leidęs Kongresas, įsiutę balsuotojai būtų išmetę rinkimuose nusikaltusius atstovus ir senatorius. Pavyzdžiu galėtų būti mokyklų vaikų tąsymas autobusais, maldos išmėtimas, žmogžudžių bei žagintojų išlaisvinimas, atvirkštinė diskriminacija prieš baltuosius. Tačiau A. T. teisėjai, kurie skiriami visam gyvenimui, neturi rinkėjų bijotis. Pagal Konstituciją ("Article III, Section II") Kongresas net turi galią apriboti A. T. apeliacinę galią bet kurioje srityje.

Kairieji JAV radikalai yra panikoje dėl galimybės, kad Bork atsisėdus A. T. kėdėn, su kitų keturių ar penkių teisėjų talka, sugrąžintų A. T. į konstitucinę įstatymų aiškinimo, o ne jų "leidimo", sritį. Tai sustabdytų JAV katastrofišką slinkimą į kairiąją bedugnę ir anarchiją.

Robert Bork kandidatūros sukelta nepaprasta panika politinėje kairėje yra dar vienas įrodymas, jog antikomunistinių išeivių grupių, kad ir dalinis, organizuotas ir žinojimu paremtas, įsivėlimas į JAV politiką, galėtų teigiamai nulemti kritiškame balanse pakibusių politinių jėgų įtaką į krašto gyvenimą. Todėl ir mums nėra jokio pateisinimo stovėti krašto visuomeniame nuošaly, kai Lietuvos okupanto kurstoma ir remiama neskaitlinga laisvės duobkasių kairė siautėja kasdama duobę viso pasaulio laisvei.

V. B.

VLIKo Seimo prezidiumas. Iš k.: Kostas Burba - pirmininkas, Stasys Jakaitis - vicepirmininkas, Vladas Šoliūnas-vicepirmininkas, Pilypas Narutis - vicepirmininkas, Ona Jokūbaitienė -, Mykolas Pranevičius, J. Norvaiša-Girinis ir Dr. Jonas Stiklorius-sekretoriatas. Kalbėtojas prie mikrofono - docentas Vytautas Skuodis.

VYTAUTO JOKŪBAIČIO,

VLIKo VICEPIRMININKO TARPTAUT. REIKALAMS, PRANEŠIMAS

VLIK'o SEIMUI, 1987 m. spalio 9-11 d. d., Montrealyje, Kanada.

Šiame savo pranešime nekalbėsiu apie politines grupes sudarančias VLIKo Tarybą ir santykiavimą tarp jų. Mums visiems yra tai gerai žinoma. Bet tegul man būna leista, nors trumpai, pasidalinti mintimis su jumis apie organizacijas, neįeinančias į Vlikko Tarybos sąstatą, bet vienokiu ar kitokiu būdu palaikančias santykius su Vyriausiuoju Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu.

VLIK'as palaiko nuoširdžius savitarpio respekto dvasioje santykius su Diplomatine ir Konsulatine Tarnyba.

Santykiai su bažnytine katalikų hierarchija yra glaudūs ir nuoširdūs. Lietuviai vyskupai ir kiti dvasiškiai dalyvauja VLIK'o seimuose, savo sveikinimuose užgiria VLIK'o vedamą Lietuvos laisvinimo liniją. Šv. Sostas nepripažįsta Lietuvos okupacijos. Šv. Tėvas Jonas Paulius II sutvarkė Seinų Lietuvių sielovados reikalus, vėl yra leistos lietuviškos pamaldos Seinų bazilikoje. Jo Šventenybė, įvertinda ma VLIK'o veiklos darbą ir pirmininko dr. K. Bobelio pasišventimą Lietuvos laisvinimo darbe, apdovanojo jį ordenu.

Artimus santykius palaiko ir VLIK veiklą remia jau su virš 40 metų seinųjų lietuvių įkurta Amerikos Lietuvių Taryba, kuri atliko ir atlieka daug darbų Lietuvos laisvinimo byloje. Praeityje ALT'a rėmė VLIK'o veiklą ir finansiniai, o dabar veikia sutartinai Lietuvių Teisėms Ginti Komitete. Talkina informuodami JAV-bių valdžios pareigūnus ir visuomenę, išsiųsdami tūkstančius laiškų apie Lietuvos okupaciją. Leidžia naudotis ALT būstinės patalpomis VLIK'o Tarybos ir komisijų posėdžiams. Vieni kitus papildydami siekiame to paties tikslo - Laisvos ir Nepriklausomos Lietuvos. Mūsų santykiai yra geri ir darnūs.

Lietuvių Karių Veteranų Sąjungos Ramovės skyriai ir nariai visokeriopai remia Lietuvos laisvinimo veiksnių kovą ir reiškia norą visais galimais būdais ir priemonėmis, kaip ir VLIK'as, kovoti prieš Lietuvos okupantą-Sovietų Sąjungą iki bus pašalinta iš Lietuvos okupacinė valdžia ir atstatyta Laisva Nepriklausoma Lietuvos valstybė. Mes matome nemažą būrį ramovėnų Tautos Fondo aukotojų eilėse. Ramovėnai savo suvažiavimuose visuomet pareiškia pritarimą VLIK'o veiklai. Lietuvių Karių Veteranų Sąjunga Ramovė turi daug skyrių J. A. V., Kanadoje, Australijoje ir Europoje. Tai yra tvirtas vienetas kovoje su okupantu. VLIK'as įvertina jų pastangas ir norą palaikyti ryšius su Lietuvos laisvės bylai palankiais kraštų valdžios asmenimis bei visuomene informuojant apie Lietuvos okupanto daromas skriaudas Lietuvai ir lietuvių tautai.

Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje organizacijos nariai visokeriopai remia VLIK'o veiklą, ne vienas dalyvauja Tautos Fondo Atstovybėse rinkdami lėšas VLIK'o uždavinių įgyvendinimui ir patys aukoja. Beveik visi VLIK'o seimų rengimo komitetai neapsiėjo be jų pagalbos, tad ir šio VLIK'o seimo rengimo komitetui vadovauja L. Š. S. T. Vilniaus šaulių rinktinės Kanadoje pirm. šaulys Juozas Šiaučiulis. Jam talkina St. Šileika, K. Toliušis, P. Gabrys, Kasperavičius, A. Mylė ir kiti L. K. Mindaugo šaulių kuopos nariai. Malonu matyti Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje organizaciją talkinant VLIK'ui ir palaikant gražius santykius.

Su Bendru Amerikos Lietuvių Šalpos Fondu santykiai taip pat yra palaikomi. Reikalui esant, VLIK'as jam talkina įvertindama BALF'o atliekamą šalpos darbą, jų pastangas ir ištiestą pagalbos ranką naujiems pabėgėliams bei ateiviams iš Okup. Lietuvos.

Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo Sporto Sąjungos Vadovybė laikosi veiksnių nusistatytos linijos, nepritaria bendradarbiavimui su Okupuotos Lietuvos pareigūnais, iškvietimui ar santykiavimui su sporto komandomis iš okup. Lietuvos. ŠALFAS stengiasi išlaikyti lietuvių sportuojantį jaunimą tautiniai lietuvišką, stiprų dvasiniai ir tvirtą fiziniai.

Lietuvos Vyčiai- daug narių ir įtakos į JAV visuomenę turinti Amerikos lietuvių organizacija. Jų įnašas gan didelis Lietuvos byloje. Mūsų santykiai yra draugiški ir nuoširdūs, mes tikimės ir ateityje jų paramos Tautos Fondui ir Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui.

VLIK'as taip pat palaiko ryšius su didelės įtakos į Kanados Parlamentą turinčia Kanados Pabaltiečių Veteranų Lyga. Jie savo memorandumais Kanados vyriausybei daug pasitarnauja Pabaltijo valstybių okupacijos nepripažinimo byloje.

VLIK'as sutartinai dirba Pabaltiečių Santalkos Komitete būdamas to komiteto nariu. Gražaus bendradarbiavimo dėka buvo paruoštas teismas Sovietams Kopenhagoje, laisvės išvyka Baltijos Jūra iš Stokholmo į Helsinkį, Vienos demonstracijos ir šiais metais įsteigtas bendras Pabaltiečių Biūras Strasburge, Prancūzijoje, kad būtų galima tvirčiau kelti Pabaltijo išlaisvinimo klausimą ir palaikyti ryšį su Europos Parlamentu.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba užmiršo savo paskirtį, kuri yra nusakyta Lietuvių Chartoje, ir pradėjo eiti pavojingu jai keliu, norėdama apimti tas veiklos sritis, kurios jai nepriklauso, primiršdama lietuvybę nejungdama, bet skaldydama lietuvių visuomenę ir noras paremti VLIK'o politinę veiklą, darosi, kaip pagalkun. Pr. Garšvą, atskirta valstybė valstybėje. Bet VLIK'o Taryba, laikydamasi VLIK'o Statuto bendrųjų nuostatų 2 paragrafu, kviečia PLB pirmininką į Tarybos posėdžius dalyvauti pataria muoju balsu. VLIK'o Valdyba bandė ir bando išlyginti atsiradusią įtampą, o tai galima, tik reikia PLB pirmininkui atšaukti viešai savo įžeidžiantį 1986 m. lapkričio 24 dienos laiško turinį VLIK'o Seimo atstovams Londone. VLIK'as siekia visų lietuviškų veiksnių nuoširdaus sutarimo, vieningumo ir koordinuoto darbo.

VLIK'o santykiai su atskirų kraštų Lietuvių Bendruomenėmis ir visuomene yra sekančiai: su Kanados KLB geri ir sutartini. Kanados lietuviai gausiai aukoja Tautos Fondui pritardami VLIK'o veiklai. LB Kanados Krašto Valdybos pirm. A. Pacevičiui paprašius skirti VLIK'o ryšininką į jų Valdybą, toks atstovas buvo paskirtas. Šio VLIK'o Seimo Rengimo Komiteto vicepirmininkas yra LB Montrealio skyriaus pirmininkas A. Staškevičius.

Venecuelos LB Krašto Valdybos pirmininkas Henrikas Gavorskas yra ir VLIK'o atstovas. Santykiai yra draugiški.

Prancūzijos LB Krašto Valdybos pirmininkas Ričardas Bačkis remia VLIK'o veiklą. Inž. Venskus yra VLIK atstovas ir talkina Klimaičiui.

Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos vadovybė su pirm. J. Alkiu artimai bendradarbiauja su VLIK'u- 1986 m. surengė VLIK'o Seimą Londone, padeda leisti ir platinti ELTA anglų kalba Europoje. Didžiosios Britanijos lietuviai nuoširdžiai aukoja Tautos Fondui.

Australijoje - Adelaidės, Melburno ir Sidnėjaus LB Apylinkių nariai yra įsijungę į Tautos Fondo Atstovybės eiles, nuoširdžiai pritaria ir remia VLIK'o veiklą, kaip pvz. Melburno LB Apylinkės valdybos pirmininkas K. G. Lynikas sveikina VLIK'o pirmininką ir dėkoja už visas VLIKo pastangas Lietuvos laisvinimo byloje Tai vis gražūs atsiliepimai, pritarimai ir paskatinimas tolimesnei VLIK veiklai.

Su JAV LB Krašto valdyba santykiai nepasikeitė, veikiame sutartinai Lietuvių Teisėms Ginti komitete nuo įsteigimo dienos!

Reorganizuotos Lietuvių Bendruomenės vadovybė ir nariai stipriai remia VLIK'o veiklą ir gausiai aukoja Tautos Fondui. Pr. metais grupė R LB narių, vadovaujama Valdybos pirmininko dr. Vytauto Dargio, aktyviai dalyvavo Vienos demonstracijoje, prisidėdama prie jos pasisekimo. Pirmininkas visuomet dalyvauja ir pasveikina VLIK'o seimą.

16-os Vasario gimnazijos mokiniai vadovaujami dir. Šmito, dalyvavo Vienos demonstracijoje, apsirengę lietuvių tautiniais drabužiais ir nešdami gausybę plakatų atkreipė visų dėmesį savo dalyvavimu prisidėjo prie demonstracijos pasisekimo ir Lietuvos vardo garsinimo !

Didžioji išeivijos lietuvių spauda nuoširdžiai remia VLIK'o veiklą, įvertina jo pastangas Lietuvos laisvinimo byloje ir garsina. Už tai VLIK'as lietuviškajai spaudai ir jos bendradarbiams yra dėkingas.

VLIK'as tęsia ir vykdo duotus Tautos įsipareigojimus ginti Lietuvos laisvę, nes pačios tautos veikla yra okupanto slopinama. Mes privalome bombarduoti amerikiečių ir kitų kraštų spaudą savo straipsniais keliant Sovietų daromas skriaudas lietuvių tautai, prašykime JAV kongresmanų, senatorių, JAV vyriausybės, parlamentų atstovų, kad reikalautų Lietuvai laisvės. Tai atlikti turime stengtis pritraukti ne tik organizacijas, bet ir paskirus šiam uždaviniui tinkančius visuose pasaulio kraštuose gyvenančius lietuvius.

Nepamirškime ir jaunimo auklėjimo organizacijų - skautų, ateitininkų ir kitų, kuriems yra skiepijama Tėvynės meilė, nes jie yra mūsų ateities pagalba Lietuvos laisvinimo ilgoje kovoje.

Baigdamas, noriu pakartoti porą eilučių iš VLIK'o deklaracijos, kur primena ir pabrėžia mūsų nepalūžtantį užsispyrimą ir įsipareigojimą laisvės kovai. Cituoju : " Lietuvos kova už Tautos laisvę ir savą Valstybę nesikeičia. Ji yra nuolatinė, visuotina, besąlyginė ir vedanti į pergalę." - citata baigta.

Tad sujunkime jėgas ir vieningai dirbkime kol bus LAISVA IR NEPRIKLAUSOMA MŪSŲ TĖVYNĖ LIETUVA !

A č i ū !

A.†A.

LORAI DUČMANIENEI

mirus, jos vyrui ZENONUI, dukterims ir sūnums su šeimomis reiškiu užuojautą.

J. VIRBALIS

Dvejų metų mirties sukaktį minint, už

A.†A.

VALERIJONĄ ŠIMKŲ

buv. LAISVOSIOS LIETUVOS įgaliotą leidėją, Šv. Mišios bus atnašaujamos š. m. lapkričio 8 d., sekmadienį, 9 val. ryto, Tėvų Marijonų koplyčioje. Lapkričio 9 d. - Tėvų Pranciškonų koplyčioje, Kennebunkport, Maine.

Prašome prisiminti VALERIJONĄ maldoje.

ŽMONA

Už

A.†A.

JONĄ IR VACLAVĄ BAGDONAVIČIUS

Šv. Mišios bus atnašaujamos:

Š. m. spalio 30 d. Tėvų Marijonų koplyčioje, Chicagoje; Tėvų Pranciškonų koplyčioje, Kennebunkport, Maine ir Hot Springs, Arkansas Rymo katalikų bažnyčioje.

Spalio 31 d. Šv. Alfonso bažnyčioje, Lemont, IL.

Giminės, draugus ir pažįstamus prašome prisiminti Joną ir Vaclavą savo maldose.

VINCAS KAČINSKAS IR ŠEIMA

MIRĖ ŽURNALISTAS JERONIMAS CICĖNAS

Po labai ilgos ir sunkios ligos š. m. spalio 21 d. Sioux City, Iowa mirė J. Cicėnas. Velionis buvo gimęs 1909 m. liepos 24 d. Švenčionių apskr., Dūkšt val., Garšvinės km.

Baigė Vytauto Didžiojo gimnaziją Vilniuje ir studijavo visuotinę istoriją, literatūrą ir etnografiją Vilniaus lenkų universitete. 1934 - 1936 m. mokytojavo Trakų ir Vilniaus mokytojų seminarijose. 1936 - 1939 m. lietuvių kalbos lektorius Aukštojoje Politinių mokslų mokykloje Vilniuje. 1940-1941 Vilniaus liaudies universiteto inspektorius mokslo reikalams. 1941-1944 m. Vilniaus radiofono literatūros ir vaikams valandėlių redaktorius.

1928 m. Vilniaus Šviesos redakcijos narys, 1934-1936 Vilniaus Žodžio literatūros skyriaus redaktorius, 1936 - 1939 Kūrybos ir Kritikos redaktorius, 1940 Nowo Slowo redakcijos narys, 1939 - 1940 Vilniaus Balso redakcijos narys.

Tremtyje redagavo Kelyje Tėvynėn Akiratyje ir Nemuno redakcijos narys 1934-1939 kultūros, literatūros klausimais rašė gudų, ukrainiečių ir lenkų spaudoje. Išspausdino Vilniaus Tautosaką 1934 m., Daugėliškių burtai 1934, Dvaruose praėstos dienos, Lietuva pro "Vilniaus Žinias", Vilnius tarp audrų, Omahos lietuviai 1954 m.

Buvo žinomas žurnalistas ir parašė knygą apie Vilniaus krašto lietuvių persekiojimus.

Nuliūdime liko žmona Emilija, sūnus Arvydas, duktė Raminta ir giminės Amerikoje ir okup. Lietuvoje. Buvo palaidotas spalio 24 d.

A. Kašiubienė

VĖLINIŲ NAKTĮ

Vėlinių naktį,
Prie krintančių lapų,
Pinasi maldos,
Žvakelių šviesoj.
Ir kaupiasi skausmas,
Parklupus ant kelių,
Ir ilgu, ir liūdna,
Vakarėj tyloj.

Ar suprasi, ar atjausi,
Tu žmogaus skausmus,
Kai ateisi vėlių dieną,
Į tylius kapus?
Šnara lapai, ruduo verkia,
Verkia ir siela,
Skausmas pinas apie kryžių,
Lūpose malda.

Verkia motina prie kapo,
Su rudens audra,
Ji ateis, atkeliaus,
Nežino kada?
Lietuvoj partizano kapą,
Dengia samana žalia,
Kūnus mūs didvyrių saugo,
Lietuvos giria.
Rymo kryžiai pakelėse,
Budi kapuose,
Dega žvakės,
Skausmas pinas, mūsų širdyse.
Ruduo ūbauja su vėjais,
Nuskabęs lapus,
Verkiam mes su debesėliais,
Minime savus.

ŽINIARAŠTIS

Seniai galvojome išleisti jono žiniaraštį, kad lietuviai katalikai žinotų kas darosi jų parapijose. Mes pataria me, kad ši informacija būtų perduota parapijų biuleteniams ir mūsų katalikiškai spaudai. Meldžiamės dieviško vadovavimo ir pagalbos šiuo siekimu.

RAJONO KOMITETO POSĖDIS

Lietuvių Romos Katalikų Federacijos rajono komiteto posėdis įvyko rugsėjo 23 d. Nekalto Prasidėjimo Parapijoje. Komiteto nariai, lietuviai klebonai ir kiti religinių grupių vadovai gauna pranešimus apie susirinkimus iš anksto.

Klebonas Zakarauskas pradėjo posėdį su malda.

AUŠROS VARTŲ UŽDARYMAS

Srkivyskupija stengiasi uždaryti parapiją, nes sumažėjo parapiečių skaičius ir yra daugelis bažnyčių apylinkėje. Mokyklos pastatas yra geram sovyje, vietovė gera, transportacija - gera, greitkeliai, universiteta ir mies tas arti. Priežiūra - $ 30,000. S. Kuprys pasiuntė laiškų kun. Šarauskui, ku ris tvarko arkivyskupijos parapijos planavimą, kad galėtumėm naudoti Au šros Vartų parapiją universiteto studentams ir kultūriniams parengimam Kuprys gavo paraginimo laišką iš prel. Mozerio.

KITOS UŽDARYTOS PARAPIJOS IR TOS PAVOJUJE

Susidomėjimas kyla dėl lietuviškos aptarnavimo tiems parapiečiams, kurie lieka uždarytos arba pavojuje uždarymo parapijose.

1980 m. surašymas rodo, kad daugelis kraustosi į priemiesčius. Reikia suorganizuoti tarnybą tiems šiaurėje, be to suorganizuoti misiją pietvakaruose. Reikia pasitarti su arkivyskupija apie parapijų ar misijų perkėlimą į priemiesčius.

NAUJA KARTA PAŠAUKIMŲ

Nors lietuvių kunigų skaičius Čikagoje yra maždaug 100, jų amžių skirstymas nelabai palankus. Mums reikia jaunų kunigų, kurie pasiaukos dirbti lietuviškai bendruomenei.

ŠV. KRYŽIAUS DIREKCIJA

Algis Kazlauskas perskaitė Dr. Lino Sidrio laišką ir rajono komitetas pritarė, kad lietuvis pasaulietiškas žmogus turėtų atstovauti Šv. Kryžiaus ligoninės direkcijoje. Federacija pasiūs atitinkamą laišką Šv. Kryžiaus ligoninės direkcijai ir paragino Seselę Angelą pakalbėti su kitomis Kazimierietėmis.

LIETUVIŲ KATALIKŲ KONGRESAS įvyks Padėkos savaitgalį, penkta dienį ir šeštadienį. Čikagos skyrius ruošia: registraciją, mišias Šv. Jurgio bažnyčioje kur yra klebonas kun. *Dadaro, užsako autobusus, kviečia ch rus ir lietuviškas organizacijas siųs ti atstovus.*

APIE ŠV. ŠEIMOS VILLĄ

Šv. Šeimos Villos padėtis nepasikeitus. Arkivyskupija nesutinka naudoti dalį žemės pastatyti Lemonto misiją, nors Labdarių Sąjunga tą patarė Kardinolas dar nesusitiko su Lietuvių Katalikų Labdarių Sąjungos direktoriais. Direktoriai tuti vilties, kad lietuvių bendruomenė nebus pašalinta ir kad bendradarbiavimas eis pirmyn.

Linas A. Sidrys,

AUSTRALIA,

Rugsėjo 29 d. staiga mirė nuo širdies priepuolio prelatas Pranas Vaseris, buvęs Melburno parapijos klebonu nuo pat lietuvių įsikūrimo šitam mieste.

Prelatas pasižymėjo draugiškumu ir drąsa ginti moralės ir lietuvybės principus. Daug prisidėjo prie lietuviškos parapijos mokyklos įkūrimo, prie leidimo katalikiško "Tėviškės Aidų" savaitraščio. Dalyvavo ir Melbourno bei Australijos Lietuvių Bendruomenės veikime pakartotinai būdamas Tarybos ir Garbės Teismo narių.

Mėgo rašyti, aiškų, apie jo mylimą Lietuvą, jos gamtą ir žmones. Paskutinė Vaserio knyga "Vėjo vartai" buvo jo paties išleista 1985 metais Erlėno slapyvardžiu.

P.N.

MIRĖ A. PATELAUSKAS

Alfonsas Patelauskas, Lietuvos karininkas, gimęs 1910 m. lapkričio 30d. Utenos apylinkėje, mirė savo namuose 1987 m. rugsėjo 27 d. Buvo pašarvuotas Bauža laidojimo koplyčioje. Laidojimu rūpinosi laidojimo direktorė Y. Zaparackienė, taip pat pravedė ir atsisveikinimą. Rožinę atkalbėjo Šv Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas. Y. Zaparackienė, pradedama atsisveikinimą, perskaitė tam momentui pritaikintą eilėraštį. Apibudino velionio nueitą gyvenimo kelią. Alfonsas buvo tylaus būdo, gerbė kitus ir jį kiti gerbė. *Kaipo karininkas*, kovojo dėl Lietuvos laisvės ir Nepriklausomybės per visą savo gyvenimą iki mirties. Detroite priklausė "Ramovei", LB DLOC, Balfui, Dariaus-Girėno klubui, Radijo klubui ir kitoms organizacijoms. Su velioniu atsisveikino sekančių organizacijų atstovai: Ramovėnų vardu- pirm. M. Abarius, Uteniškių - žurnalistas St. Garliauskas, LB Apygardos - V. Kutkus, Windsoro - LB M. Kizis, Kūrėjų-savanorių- St. Šimoliūnas, Tautinės S-gos Detroito sk.-A. Misiūnas.

Užbaigai sugiedotas Tautos himnas. Sekančią dieną Šv. Antano parapijos šventovėje, po šv. Mišių kun. A. Babono ir kun. K. Simaičio, velionio palaikai buvo nulydėtas į šv. Kapo kapines amžinam poilsiui.

Nuliūdime liko žmona Valerija, podukra ir posūnis bei giminės okup. Lietuvoje.

Alfonsai, tebūna tau lengva Amerikos žemė!

Ant. Sukauskas

SKAITYKIS IR PLATINKIT LAISVĄJĄ LIETUVĄ

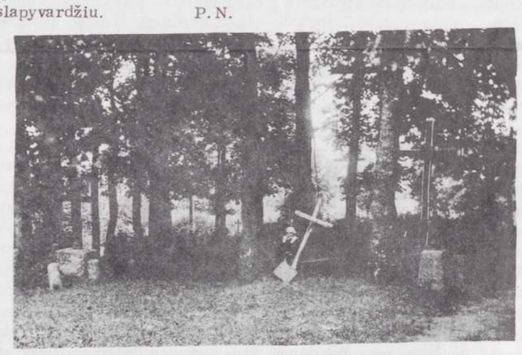

Maro laikmečio kapinės.

"JŪS ESATE PIRMIEJI SU MUMIS"

First Republic Realty, Inc.

Jei norite pirkti ar parduoti nuosavybes rezidencinės ar komercinės paskirties prašome kreiptis pas mus.

Mes aptarnaujame pietų-vakarų ir kitas apylinkes. Informacijos teikiamos lietuvių ir lenkų kalbomis.

Maloniekite kreiptis šiais telefonais:

Įstaigos: (312) 481-2911
Rezidencijos: (312) 857-7187

RESIDENTIAL-FINANCING
COMMERCIAL-APPRAISALS
Valda Paskus

COMPUTERIZED MLS

KOMPIUTERIŲ PAGALBA

NAMŲ PIRKIMAS * PARDAVIMAS * VALDYMAS
* NOTARIATAS * VERTIMAI
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
BUTŲ NUOMAVIMAS - INCOME TAX SERVICE

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
6529 So. Kedzie Ave-778-2233

LIETUVOS AIDAI
Radio programa
veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,
8:30-9:00 v. vakaro. Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga
511 S. Nolton Av. Willow Springs, IL 60480 (312) 839-2511

VINCE'S
Flower Shop - Gėlinyčia
DIDŽIAUSIAS GĖLIŲ PASIRINKIMAS:
VESTUVĖMS, LAIDOTUVĖMS IR KITOM ĮVAIRIOM PROGOM
FTD
778-7400
2612 W. 71-st. Street
Chicago, Ill. 60629

BALTIC MONUMENTS, INC.
Leonida Kazėnas
ATDARA KASDIEN NUO 10 - 5 VAL.
SEKMADIENIAIS PAGAL SUSITARIMĄ
2621 W. 71ST STREET
CHICAGO, IL 60629
Phone 312/476-2882

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOMES
MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
2533 West 71-st Street Chicago, Il. 60629
Tel. GR 6-2345/46
1410 South 50-th Ave., Cicero Il., 60650
Tel. TO 3-2108/09
Aikštės automobiliams statyti

FAKTAI ir NUOTYKIAI

J. Vil.

Nuodingos Sovietų "Kregždutės"

J. VILUTIS

Geriausia Amerikos kariuomenės rūšis laikoma išgarsėję" marinai "-jūrų pėstininkai. Tai ypatingai gerai išmankštinti narsūs kariai, sugebantieji visokiose kautynių aplinkybėse efektyviai veikti. Bet taikos metu, atskirti nuo savo dalinių, ir atsiję nuo drausmės griežtų reikalavimų, kai kurie ima ir s u k l u m p a. Suklumpa ne dėl to, kad atsiduria sunkiose aplinkybėse, bet kad puošniuose rūmuose tarp minkštų baldų ir vilingų, suktų merginų.

JAV įvairuose pasaulio kraštuose turi 134 ambasadas, konsulatus ir kitokias diplomatines misijas. Jos pavedamos saugoti Marinų korpuso karian Iš viso yra 1,400 sargybinių postų. I Korpuso vadovybė parenka tinkamus karius, kurie, prieš siunčiant į užsienius, 15 mėnesių tarnybai, savo bazėje Quantico, VA parengiami ir apmokomi. Šalia įvairių taisyklių bei nurodymų, instruktoriai stengiasi siunčiamiesiems marinams įkalti į galvas reikalavimą vengti bendravimo ir "broliavimosi" su vietiniais gyventojais, ypač moterimis. Apie kiekvieną kontaktą su jais, marinai turi pranešti savo viršininkams. Bet jauni, vidut. 24 metų amžiaus vyrukai, atsidūrę svetimame krašte, šį svarbų nuostatą greit pamiršta arba ignoruoja.

Prie gražiai nuaugusių, puikiomis uniformomis dėvinčių JAV marinų tuoj ima suktis, ypač kraštuose už"geležinės uždangos", vietos merginos. Daug tokių linksmų, žvalių merginų, kibinančių JAV marinus, kaip CIA teigia, yra Maskvoj gal apie šimtą. Tai daugiausia KGB paruoštos agentės, tai "masalas" svetimų valstybių kariams ir oficialiems asmenims pagauti. Pagal žvalgybos terminus, jos vadinamos "swallows" - kragždės. Jų veikimo principas - " sex for secrets" ("meilė " už paslaptis). Ant tokio "masalo" užsikabino keletas narsiųjų marinų, padarydami daugiau ar mažiau žalos JAV ambasadų bei diplomatinių misijų saugumui, komunikacijai ir žvalgybos sistemai.

JAV ambasados Maskvoje sargybinį seržantą Clayton (indėną) sužavėjo aukšta, liekna, dailė, elegantiškai besirėdanti mergina Violetta Seina, su kuria jis susipažino 1985 m. rugsėjo mėn., važiuodamas požeminiu traukiniu.

Ši "kregždutė" neslankiojo viešbučių vestibiuliuose, bet turėjo šiltą tarnybą paties JAV ambasadoriaus Arthur Hartman rezidencijoj. Ji buvo interesantų priiminėtoja (receptionist). Ji buvo kviečiama į marinų balius. Ir viename tokiame ji buvo paskelbta baliaus karaliene. Visai kaip Amerikoj.

Tuo metu, kai seržanto Lonetree meilės santykiai sudailiąja "kregždute" buvo pilname žydėjime, jo draugas jaun. pusk. Arnold Bracy, smulkus negriukas, su kuriuo Lonetree saugojo tą patį postą, susirado irgi "meilės objektą" - ambasados virėją, kuri taip pat buvo KGB "kregždelė".

Ant KGB pakišto "kabliuko" užsikabino ir daugiau neatsargių marinų, k. a. seržantas John Weirick, JAV konsulate, Leningrade, štabo seržantas Robert Stufflebeam ir kiti.

Tokie JAV marinų sargybinių nusikalstomi darbai suteikė Sovietų žvalgybai galimybę bent porą metų sekti JAV ambasados šifruotus radio pranešimus ir nustatyti su kuo JAV ambasada turėjo kontaktus.

Kai CIA patyrė faktus, kas dedasi JAV ambasadose, tai nusikaltę marinai, su surakintais antrankiais buvo parvežti į Ameriką ir patraukti teismo atsakomybėn.

Seržantas Clayton Lonetree (indėnas) ir jaun. pusk. (corporal) Arnold Bracy (negras) apkaltinti, kad, būdami JAV ambasados Maskvoje sargybiniais, keletą kartu nakties metu leido K. G. B. agentams šniukštinėti ambasados rūmuose ir net ypatingai slaptame komunikacijos centre. Tokį pat nusikalstomąjį darbą seržantas Lonetree anksčiau įvykdė JAV ambasadoj Vienoje, Austrijoje. Abu marinai Maskvoje turėjo "meilės santykius" su rusų merginomis ,tarnavusiomis JAV Ambasadoj.

Seržantas John Weirick, būdamas sargybiniu JAV Konsulate Leningrade, K. G. B. agentų šantažuojamas dėl lytinių santykių su rusų mergina, įlei do nedarbo metu K. G. B. agentus į Konsulato patalpas.

Tardymui buvo grąžinti į Ameriką daugiau kaip 20 marinų sargybinių , kurie buvo įtarti, jog jie yra pažeidę savo krašto ambasadų bei konsulatų saugumą.

Karinis teismas, išnagrinėjęs seržanto Clayton Lonetree bylą, pripažino jį kaltu šnipinėjime ir paskyrė jam didžiausią bausmę - 30 metų kalėjimo. Jaun. pusk. Arnorl Bracy ir seržantui John Weirick buvo paskirtos lengvesnės kalėjimo bausmės. Kiti apkaltinti marinai buvo nubausti tik drausmės baudomis arba išteisinti.

Apskritai imant tie marinai ir kai kurie kiti JAV ambasadas bei konsulatus saugotojai, savo "meilės" nuotykiais ir tarnybiniais nusikaltimais ("sex for secrets") giliai pažeidė Marinų korpuso garbę ir padarė didelę žalą JAV žvalgybos sistemai. Jai atstatyti reikės kelerių metų. Be to, elektroninių šifravimo bei kodų aparatų pakeitimas ir naujų saugumo priemonių įrengimas kainuosiąs apie 100 milijonų dolerių .

Šita JAV marinų-sargybinių ir sovietinių "kregždžių" plati ir Amerikai labai skaudi afera palietė ir labai aukštus asmenis. Marinų korpuso vadas, generolas Paul Kelly, buvo tuoj atleistas iš pareigų. Jis šio korpuso vadu buvo paskirtas 1983 m. Tais pačiais metais įvykęs marinų barakų Libane susprogdinimas per kurį žuvo 241 marinas, pažeidė gen. Kelly kaip vado reputaciją, nes korpusas buvo menkai paruoštas prieš teroristinius antpuolius.

Nauju Marinų korpuso vadu paskirtas "kietos rankos" generolas Alfred Gray. Jo pirmasis uždavinys atstatyti Amerikos ambasadų ir diplomatinių misijų saugumą.

Manoma, kad ir pats ambasadorius Sovietų S-gai Arthur Hartman dėl marinų skandalo buvo iš Maskvos atšauktas, o jo vieton paskirtas griežtesnis.

CIA jau seniai siūlė sutrumpinti marinų tarnybos užsieniuose laiką iki 3 mėnesių. Bet Marinų vadovybė su tokiu dažnu sargybinių keitimu nenori sutikti. Be to, siūloma užsieniuose tarnaujančius marinus kaip ir CIA agentus, kas 6 mėn. patikrinti su melo detektoriumi.

Įdomus Sovietų vyriausybės elgesio faktas. Kai dėl KGB agentų šnirinėjimo JAV atstovybės slaptuose skyriuose kilo skandalas, kai buvo suimti įtariami marinai ir išvežti į Ameriką, tai Sovietai pirmieji " išššoko iš liūno". Jie staiga atšaukė iš JAV ambasados Maskvoj visus ten tarnavusius savo piliečius.

Netekę šoferių, virėjų, valytojų, remontuotojų ir kitokių tarnautojų, ponai amerikonai pasijuto lyg žuvys išmestos ant smėlio. O Sovietai šypsojosi, galvodami : "dabar papūskit mums į uodegą".

IRANO KARINIAI GREITLAIVIAI

Šie laiveliai yra Irano svarbioji ginklų rūšis Persų įlankoj. Jie, pagal Irano užsakymą, pagaminti Boghammer Marrin Co. Švedijoj. Jų dydis - 13 x 2. 5 metrų. Normalus greitis 46 mylios per val. ,maxim - 57 mylios p. val. Ginkluoti kulkosvydžiais ir granatų svaidyklėmis. Įgula 4-8 vyrai.

Šiuos greitlaivius naudoja Irano "Revoliucijos sargai" - jauni šiitų fanatikai. Jie iš savo bazės, esančios Persų įlankos šiaurinėj daly, Favsiyah iškišuly seka jūros navigaciją. Staiga priplaukę prie laivo ar naftos tanklaivio, apšaudo jį kulkosvydžio ugnimi ir paleidę porą granatų, sparčiai dumia tolyn.

Tie greitlaiviai Amerikos karinius laivus vengia užkabinti. Bet spalio 8 d. temstant toks greitlaivis ir dar du mažesni laiveliai pamėgino tarptautiniuose vandenyse, 15 mylių nuo savo bazės, pašauti Amerikos žvalgybos helikopterį. Tai iraniečiams brangiai kainavo. Užpultojo helikopterio lakūnas pašaukė pagalbą. Atskridę du JAV helikopteriai paleido į laivelius stiprią ugnį. Visi trys laiveliai užsidegė. Jūreiviai šoko į vandenį. Atplaukęs JAV karinis laivas, 6 sužeistus iraniečius iš vandens ištraukė, bet 2 laive mirė. Kitiems buvo suteikta medicinos pagalba.

Dėl to incidento Irano melagiai mėgina apkaltinti amerikiečius. Irano valdžia teigia, kad amerikiečiai pirmieji pradėję šaudyti. Atseit žvalgybos helikopterio lakūnas užpuolęs tris ginkluotus laivelius, jų tarpe ir "Revoliucijos sargų" vairuojamą greitąjį švedišką laivelį. J. Vil.

edboats with machine guns and grenade launchers are Iran's chief weapon against shipp

SPAUDOJE ir GYVENIME

Lietuviškoje Veikloje Pasižvalgius

P. Ž I Č K U S

Amerikoje turime tris pagrindines lietuviškos veiklos organizacijas : *Amerikos Lietuvių Tarybą - Altą, Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą - Vliką ir Lietuvių Bendruomenę.*

Altas yra seniausia jungtinė lietuvių politinės veiklos organizacija. Kada Lietuvą 1940 metais okupavo sovietai, tada visos ideologinės grupės, kurioms rūpėjo Lietuvos nepriklausomybė, pradžioje atskirai, o vėliau susijungusios kartu pradėjo rūpintis Lietuvos reikalais. Pirmasis Altos bendras žingsnis Lietuvos okupacijos reikalu buvo sudaryta delegacija vykti pas prezidentą Roosveltą. Prezidentas Roosveltas delegacijai pasakė, jog Lietuvos nepriklausomybė nesanti panaikinta, o tik laikinai nuslopinta, kad JAV dėsiančios visas pastangas atstatyti Lietuvos ir kitų okupuotų šalių nepriklausomybes. Lietuva būsianti laisva. Nuo to laiko Altas dažnai lankosi JAV valdžios įstaigose ir visada kelia Lietuvos nepriklausomybės atstatymo reikalą. Išlaisvinimo nėra, bet JAV valdžia iki šios dienos nepripažįsta Lietuvos okupacijos ir inkorporavimo į Sovietų Sąjungą . Alto veikla yra tik grynai JAV, nes Altas sudarytas tik iš JAV veikiančių organizacijų. Tačiau jo veikla ir darbas visą laiką yra reikšmingas - budėti nepripažinimo sargyboje ir siekti nepriklausomybės atstatymo. Alto *veikloje kartais irgi pasireiškia nuomonių skirtumų*, bet Lietuvos bylos reikalu ji dirba vieningai.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas - Vlikas buvo sudarytas 1943 metų rudenį iš Lietuvoje veikusių politinių partijų ir grupių bei vokiečių okupacijos metu veikiančių rezistencijos sąjūdžių. Prieš susikuriant Vlikui jau veikė Vyriausias Lietuvių Komitetas - VLK, kuris buvo apjungęs valstiečius liaudininkus, socialdemokratus, tautininkus, nacionalistus ir Laisvės kovotojus. Taip pat buvo Tautos Taryba, kuri buvo apjungusi krikščioniškojo sparno politines organizacijas.

Jau 1943 metų pradžioje VLK išspausdino pirmąjį savo atsišaukimą į Lietuvių Tautą. Pogrindyje spausdinamas Laisvės Kovotojas šį atsišaukimą atspausdino 1943 m. kovo 1 d. nr. 5. Atsišaukime buvo pabrėžiama, kad Lietuvos valstybė juridiniai egzistuoja, kad sovietai buvo išvaryti iš Lietuvos , Lietuvos partizanams aktyviai prisidėjus. VLK išleido dar eilę atsišaukimų nurodant visus vokiečių kešlus. Kad naciai nori kolonizuoti visą Lietuvą. VLK taip pat pasisakė prieš organizuojamą SS legioną, prieš vežimą lietuvių darbams į Vokietiją ir t. t. Buvo pasiųstas Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos narys dr. Algirdas Vokietaitis, per audringą ir vokiečių povandenynių laivų stipriai saugomą Baltijos jūrą, į Švediją, kad per jį būtų informuojamas laisvasis pasaulis ką vokiečiai daro Lietuvoje ir su lietuviais.

Vėliau Vyriausiam Lietuvių Komitetui susitarus su Tautos Taryba, buvo sudarytas Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, kuris dirba ir iki šių dienų, nors kartais tame darbe pasitaiko ir partinių nesutarimų, tačiau tos kliūtys visada nugalimos ir jis dirba iki šiai dienai. Vliko darbas Lietuvoje buvo politinė rezistencinė kova ir planavimas Lietuvos nepriklausomybės atstatymui. Vokiečiams Vlikas buvo didelė rakštis jų planams Ir jie ieškojo surasti siūlo galą, kuris nuvestų į Vliko centrą. Ir taip 1944 m. balandžio 20-30 dienomis prasidėjo Vliko narių areštai, nes geštapas pagavo Vliko siųstą į užsienį atstovą plk. K. Ambraziejų, kuris ir išdavė geštapui jam žinomus Vliko narius. Mat jam prieš išvykstant į užsienį buvo padarytos išleistuvės, kuriose dalyvavo visi Vliko nariai, ir todėl jis sužinojo daugumos narių pavardes. Areštuotieji Vliko nariai buvo išgabenti į Vokietijos kalėjimus. 1944 m. vasarą, sovietams vėl okupavus Lietuvą, likę neareštuoti Vliko nariai išbėgo į Vokietiją ir ten sudarė Vliko delegatūrą. O Amerikos kariuomenei išlaisvinus iš Bayreuth kalėjimo 1945 m. balandžio 14 d. kalintus Vliko ir Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos kalintus narius ir atvežus juos į Würzburgą, kur buvo įsikurusi Vliko delegatūra, vėl buvo atgaivintas Vlikas. Nuo čia jis vėl pradėjo dirbti Lietuvos išlaisvinimui, ką jis daro ir iki šių dienų.

Lietuvių Bendruomenė. 1946 m. kovo 3-4 dienomis Hanau tremtinių stovykloje, Vokietijoj, lietuvių tremtinių atstovai suvažiavimė priėmė Vliko parengtą Lietuvių Bendruomenės Konstituciją, pagal kurią jai buvo skiriami tokie uždaviniai : išlaikyti sveiką ir pajėgtą tremtyje esančių lietuvių tautos dalį, saugoti gerą lietuvių vardą, rūpintis tremtinių švietimu, kultūra ir socialiniais reikalais, ugdyti tremtinių pasiruošimą atitinkamoms profesijoms bei specialybėms naujose sąlygose ir ugdyti tautinį solidarumą, demokratinę sąmonę, darbo vertę.

Kaip iš aukščiau trumpai paminėtų matome tų didžiųjų organizacijų veiklos darbai nesikryžiuoja ir neina į kits kito darbo sritį. Tačiau kaip iš patirties žinome, bendrinėje, o ypač politinėje veikloje visada atsiranda *kai kurie susidurimai tarp vadovaujančių organizacijų. Bet tai yra daugiausia tikasmeninių ambicijų padariniai, kada kai kas nori pasirodyti daugiau išmanąs.*

Šiomis dienomis turėjome Vliko seimą Montrealyje, o Altos Chicagoje Jie praėjo darbingoje ir gražioje darnumo dvasioje. Tačiau žvilgterėjus atgal, dažnai išgirstama ir net paskaitome priekaištus dėl neveiklumo ir nieko nedarymo. Tačiau tie priekaištai yra visai beprasmiai, nes juose nenurodoma, ką ir kaip reikia daryti. Gi iš paminėtų organizacijų paskirties ir darbų matome, kad darbo yra visiems ir kad esamomis sąlygomis visose srityse dirbama, Vlikas ir Altas neturi karinių pajėgų, kuriomis galėtų išvaduoti Lietuvą. Tad jo paskirtis yra visą laiką sekti pasaulio politinius įvykius ir informuoti valstybių vyriausybes Lietuvos okupacijos reikalu. Gi daryti pajuokos užmetimus apie lankymą Baltųjų Rūmų ar kitų aukštų valdžios pareigūnų yra visai netinkamas juokas. Lygiai kaip galima būtų pasijuokti, kad lietuvybė tremtyje nyksta. Taip, ji nyksta, bet ir šioje srityje daroma viskas, kas esamomis sąlygomis galima.

Viena ko galima būtų pageidauti , tai informuoti žinių tarnybą Lietuvos ir lietuvių reikalais. Bet ši sritis mum nepalanki ir sunkiai prieinama, bet nėra visai negalima. Alto informacijos vadovas Prel. J. Prunskis ir čia atlieka didelį darbą. Mum vieną ko trūksta tai geresnio ryšio ir nuoširdumo tarp mūsų pačių vadovaujančių organizacijų. O tas viskas priklauso tik nuo mūsų pačių.

KGB KONCERTAS MELBURNE

Jau prieš mėnesį buvo žinoma iš dr. J. Kuncos straipsnio "Mūsų Pastogėj", kad Vilniaus KGB su Maskvos įsakymu ar palaiminimu ruošia atvesti į tikrą kultūrinį kelią lietuvių išeivijos reakcionierius. Buvo žinoma net ir diena, kada atvažiuos kultūrinė-turistinė sovietų delegacija į Australiją. Tik KGB ryšininkai ir bendradarbiai nusidavė, kad jie buvo užklupti netikėtumo, staiga sužinoję nežinia iš kur, kad delegacijoj yra lietuvis Vytautas Kernagis. Tikri ryšininkai čia jau nutarė likti šešėlyje perduodami koncerto organizavimo darbą porai jaunuolių jiems patikimų jei ne giminių. Šitie jaunimo atstovai tuoj šoko samdyti Lietuvių Namų salę. Mat KGB taip buvo numatyta ir net iš anksto spaudoj paminėta. O kas išdrįs neduoti salės mūsų jaunimui? Bet Melburne *Lietuvių Klubo Pirmininkas* tai ir sugadino reikalą neleisdamas įvykti KGB koncertui lietuvių namuose. Iniciatoriai surado išeitį: jei ne Lietuvių Namuose, tai nors prie pat jų, vos už 100 metrų australiečių salėj

Tie du jaunuoliai parodė KGB koncerto organizavime niekad pas juos nematytą energiją. Skambino pakartotinai visai jaunajai kartai, aiškindami kad čia *vienkartinė proga išgirsti ir* pamatyti V. Kernagį ir kad tai yra grynai kultūrinis ir kartu patriotinis aktas, nieko bendro neturįs su sovietais. Bet į koncertą V. Kernagis buvo palydėtas dvejų paslaptingų vyrukų, kurių *nei pavardžių nei rangų niekas tikrai nežino. Aišku, kas jie buvo : V. Kernagio angelai sargai !*

Į koncertą kultūrininkam-bendradarbiam pavyko suprašyti apie šimtą naivių lietuvių, dauguma iš jaunųjų tarpo. Bet kad ten netrūko Australijos Krašto Lietuvių Bendruomenės Pirmininkės ir beveik visos Krašto Valdybos, tai daug ką nustebino ir privertė giliai pamąstyti. Pats V. Kernagis savo vadinamose dainose pasirodė kaip puikus deklamuotojas ir jau daug silpnesnis dainininkas. Dainų - deklamacijų žodžiai gražūs, muzika ne aukšto lygio, pritaikyta silpnabalsiam.

P. N.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŠAUKIAMA KONFERENCIJA KUBE (3)

JUOZAS ŽEMAITIS

Šį pavasarį Chicagoje pasigirdo šnibždėsys, kad dar šiais metais Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Bendruomenės sušauks Washingtone politinę lietuvių konferenciją. Neužilgo šnibždesys taip sustiprėjo, kad jau pavirto realybe. Šį mėnesį pasirodė "Drauge" trys pirmieji šią konferenciją aptariantieji straipsniai : 1) ILGIAU LAUKTI NEBUVO GALIMA. Lietuvių Bendruomenė kviečia į politinę konferenciją. Autorius - Juozas Kojelis; 2) VEIKSNIAMS Į SOSTINĘ SUSKRENDANT. Autorius Jurgis Janušaitis, ir 3) Lietuvių veikla POLITINIUOSE SKERSVĖJUOSE. Autorius - Pr. Gr. Visi šie trys rašiniai iš eilės Drauge pasirodė spalio mėn. 9, 15 ir 17 dienomis. Visi čia išminėti lietuviškos spaudos bendradarbiai mūsų visuomenei gerai žinomi.

Ponas Kojelis savo reklaminį apie konferenciją straipsnį pradėjo tokiais 4-riais potrumpiais sakiniais: "Praėjo 13 metų nuo paskutinės veiksnių konferencijos, kurioje dalyvavo centrinės politinį-rezistencinį darbą dirbančios organizacijos. Čia buvo suformuluotos sugestijos, kurios maždaug orientuotų lietuvišką visuomenę. Centrinę vietą tose sugestijose užėmė išeivijos ryšių su Lietuvos lietuviais klausimas. Ta konferencija įvyko 1974 White Plains vietovėje ir išeivijos istorijoje žinoma tuo vardu." Toliau ponas Kojelis pareiškė, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenės 1983 m. *įvykusio seimo Chicagoje metu* buvo pajusta, jog, laikui bėgant ir gyvenimui keičiantis, nauja veiksnių konferencija yra būtina. Tokios nuotaikos vedini, ten pat VLIKo ir LB-nės pirmininkai pasirašė susitarimą, kad tokia konferencija būtų sukviesta dar tais pačiais metais (1983), kuri vyktų White Plains konferencijos 1974 metų tvarka. Padejavęs, kad jau penkeri (?) metai prabėgo, o konferencijos kaip nėra, taip nėra, pasidžiaugė, kad, nežiūrint kokios priežastys tą lietuvių politinę konferenciją trukdė, tokiai konferencijai sušaukti ryžosi Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, susitarusi su JAV ir Kanados LB valdybomis ir PLJ sąjungos valdyba.

Po tokio įvado, gerokai filosofiniu padažu pagardino Kojelis savo tolimesnį minčių dėstymą padalino į tris dalis: "Svarstysimi klausimai", "Konferencijos dalyviai" ir "Reikalinga informacija". Pirmoje dalyje paliesta, reik sakyti, gana svarbūs trys konferencijos uždaviniai: bendroji laisvinimo apžvalga, ryšių su pavergta tauta klausimas ir tariamų karo nusikaltėlių paieškos analize bei gairių ateities veiklai nustatymas. Nieks negali ginčytis dėl tokių klausimų konferencijoje svarstyti būtinumo. Kuo tie klausimai lietuvių išeivijos visuomenei yra svarbūs, Kojelis aptarė labai ryškiai. Bet tai dar ne viskas. Labai ir labai svarbu kokių mūsų visuomenės organizacijų ar veiksnių vadovybės toje politinėje konferencijoje dalyvaus. Visai neaišku, ar joje galės dalyvauti ir atskiri asmenys, neatstovaudami jokiai organizacijai.

Antroje rašinio dalyje Kojelis išvardina kokio išsilavinimo ir kokių profesijų kalbėtojai toje konferencijoje prabils. O tai bus akademikai, spaudos atstovai ir visuomenininkai, kurių pavardės spaudoje bus paskelbtos. Bene pat vertingiausias kalbėtojas būsiąs prof. Vytautas Skuodis, septynerius metus iškalėjęs Sibiro koncentracijos stovyklose. Sakoma, būk būsią ir amerikiečių. O kaip su auditorija? Ir ją Kojelis išvardina. Štai ji , VLIKo kūrėjai nacių pogrindyje Lietuvoje, Laikinosios vyriausybės nariai, laisvinimo veiksnių, politinių partijų ir rezistencinių organizacijų bei LB kraštų valdybų atstovai, įskaitant spaudoje ir politiniuose darbuose besireiškiantį aktyvą. Be to, Kojelis pastebi , kad šios konferencijos dalyviai bus pakviesti į Baltuosius Rūmus, kur atitinkančių sričių ekspertai padarys pranešimus ir praves diskusijas. Tai tikrai bus labai iškilmingas vaizdas !

Ligi šiol šį pono Kojelio LB ruošiamos politinės konferencijos reklaminį straipsnį perskaičiau ne mažiau pustrečio karto. Nei per plauką nekilo mintis, kad tokios konferencijos nebuvo reikalinga. Ji tikrai buvo reikalinga, bet man ir dabar dar neaišku, kodėl LB tokios konferencijos laukė net 13 metų ? Pasakymas, "kad nežiūrint kokios priežastys tą lietuvių politinės konferencijos sušaukimą trukdė... ", labai nevykęs. Man rodos, *kad visai lietuviškai visuomenei, nežiūrint kur ji išblaškyta ir kokiai organizacijai* priklauso, yra pilnai aišku tikrosios kliūtys, kurios taip ilgai trukdė tos politinės konferencijos sukvietimui. Atvirai kalbant, tai tos tokrosios kliūtys esančios ne kas kita, kaip tik Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Amerikos Lietuvių Bendruomenės vadovų užsispyrimas VLIKą padaryti tik savo padaliniu. Ar tai pateisinamas žingsnis? Žinoma, kad ne ! Tuo labiau ne, kai išeivijos vaikų darželiai ir jaunuolių mokyklos užsidarinėja, mes pešamės tarp savęs, tarsi gyventume savoje ir nepriklausomoje valstybėje.

Visai nesuprantama, kodėl Kojelis savo rašinyje nei vienu žodžiu neužsiminė apie ALTą ? Argi ALTa jau išbraukta iš kovos lauko už Lietuvos nepriklausomybę? Prieš keletą dienų Chicagoje įvyko 47-tasis ALTos seimas. ALTos padalinių atstovai suvažiavo iš visos Amerikos. Buvo labai malonu girdėti jų kalbas ir įskaityti jų veiduose ryžtą kovoti už lietuvių teises, lietuvybę ir nepriklausomos Lietuvos atkūrimą. Ar iš tikro ta mūsų Lietuvių Bendruomenė jau galutinai tiek išpuiko, kad net užmiršo, jog ji Amerikoj atsirado tik ALTos dėka? Netenka stebėtis, jei ALTos atstovai LB-ės šauktoje konferencijoje nedalyvaus. Tikrai nežinau, bet kiek tekogirdėti, berods, ir VLIKas nuo dalyvavimo susilaikys. Negerai, ir labai negerai. Vienos partijos ryžtas visuomenę valdyti diktatūriškai, labai dažnai baigiasi nepasisekimu. Sakau partijos, nes Pasaulio Lietuvių Bendruomenė jau pradeda pavirsti partija.

Trečioji Kojelio rašinio dalis yra grynai procedūrinė, liečianti tik informaciją. Konferencija vyks Washingtone, Sheraton National viešbutyje, Columbia Pike ir Washington Blvd. sankryžoje. Pradžia spalio mėn. 23 d. Baigsis spalio 25 dieną 3 val. p. p.

Matote, mes jau esame ne tokie maži. Jei mes pajėgsime konferencijas pravesti pasaulio galingiausios valstybės sostinėje liuksusiniame viešbutyje ir sugužėję į valstybės prezidento rūmus pasiginčyti, tai kas gali su mumis susilyginti !

* * *

Antrasis iš eilės Draugo puslapiuose pasirodęs LB kviečiamos politinės konferencijos aptarėjas esąs Jurgis Janušaitis. Paminėjęs kada ir kur ta konferencija vyksianti, prie jau 6-oms dienoms anksčiau Kojelio paskelbto joje dalyvaujančių sąrašo pridėjo dar ir Lietuvos diplomatinę tarnybą. Prieš pradėdamas išminėti kas toje konferencijoje bus kratinėjama bei kokie asmenys ten dominuos, Janušaitis pasidžiaugė, kad LB-nė šiuo atveju pamirštanti tariamas ar esančias nesantaikas, ir pagarbiai kviečianti visus geros valios darbininkus vieningam darbui bei svarbiems pasitarimams. Manau, gal kas vaizdžiau būtų buvę, jei žodis "tariamos" nebūt pavartotas. Visi gerai žinome, kad trintis tarp LB-ės ir politinių veiksnių tikrai esanti. Jei viešumoje būtume išgirdę, kad šią konferenciją ruošia Bendruomenė ir politiniai veiksniai sutartinai abejojimo dėl jos pasisekimo beveik nesigirdėtų.

Toliau Janušaitis teigia, kad iš viso konferencijoje bus trys simpoziumai. Kiek iš Kojelio rašinio supratau, tai atrodo, kad konferencija bus daugiau diskusinio pobūdžio.

Tęsdamas savo rašinį, Janušaitis išvardina visą eilę konferencijos paskaitininkų, pažymėdamas ir apie ką jis kalbės. Juozas Danys aptars laisvinimo vaiklą įvairiais pokariniais periodais. Gintė Damušytė palies informacinę veiklą. Algimantas Gureckas - išeivijos santykiai su Lietuvos kaimyninėmis tautomis. Dr. Tomas Remeikis - išeivijos politiniai uždaviniai šiandieninio pasaulio poslinkiu šviesoje. Dr. Bronius Nemickas, Juozas Kojelis, Mykolas Drunga, Viktoras Nakas ir Romualdas Misiūnas peržvelgs galimybes ryšių su pavergta tauta, prie naujų dabartinio pasaulio politinių pokaitų. Be to, Dr. Nemickas panagrinės White Plains rezoliucijas ir vertins išeivijos paklusnumą veiksnių *diktatams*. Nežinau, ar šį White Plains susitarimą diktatu pavadino pats Nemickas, ar Janušaitis. Reik pasakyti, kad tai tikras vienos pusės įžeidimas, nes diktatu susitarimą galima pavadinti tik tada, kai viena pusė priverčia antrąją pusę pasirašyti susitarimą prievarta, White Plains sutartis buvo pasirašyta be jokio vienos ar kitos pusės prievartavimo.

Janušaitis mini, kad Dr. ga konferencijoje pareikš liberalias šios išeivijos pažiūras, o Kojelis į visą reikalą dirstels iš konservatyviosios pusės. Reik manyti, kad abu kalbėtojai pasakys savo pažiūras, kaip reikėtų lietuviškai išeivijai bendrauti su okup Lietuva ir ten gyvenančiais lietuviais Manau, kad Drunga jau bus išsipagiriojęs nuo prie apvalo stalo Vilniuje savo pareikštų idėjų, ir į viską galkiek realiau pažiūrės.

Jaunimą konferencijoje atstovaus Viktoras Nakas. Dr. R. Misiūnas peržvelgs Sovietų Sąjungoje dabar vykstančius politinius pakitimus ir bandys susumuoti kalbėtojų mintis, ieškant priimtino sprendimo. Ta proga Janušaitis padejuoja, kad šiuo laiku mėginantiems bendrauti ar bendradarbiauti su pavergtos Lietuvos lietuviais sagstoma ant koloboranto etiketes, arba jie vadinami net išdavikais. Žinoma, kad tokiais žodžiais švaistytis netinka. Manyčiau, kad į šį reikalą reikėtų žiūrėti blaiviomis akimis, tiek iš kaltintojų, tiek ir iš apkaltintųjų pusės . Niekas nekaltina tų, kurie su pavergtos Lietuvos lietuviais bendrauja pavieniai arba vyksta į savo tėvynę pas savuosius. Kitas reikalas, kai toks bendravimas vyksta organizuotai ir grupėmis. Teisinimasis, kad tai tik kultūrinis bendradarbiavimas, yra absurdas. Toks absurdas buvo apvainikuotas Vilniaus apvaliojo stalo konferencija.

Rašo Janušaitis, kad konferencijoje bus svarstoma ir OSI siautėjimo klausimas. Tikrai, tai būtų labai gerai padaryta, nes ligi dabar tiek politiniai veiksniai, tiek ir LB-nė neparodo reikiamo ryžtingumo.

Labai gerai, kad šioj konferencijoj pasireikš ir docentas Vytautas Skuodis. Manau, kad jo pasakyti žodžiai pataisys kai kurių mūsų išeivių apkomunistintus liberalinius akinius, ir jie radės atskirti dūmus nuo realybės. Tai tiek apie Janušaičio "Veiksniams suskrendant į sostinę."

* * *

Trečiasis Draugo straipsnis apie šią konferenciją pasirodė tik vos dviem dienom praėjus, po antrojo. Jo pavadinimas Lietuvių veikla POLITINIUOSE SKERSVEJUOSE, po kuriuo nieradau nei žurnalistinių saldybių ar kartybių, ir nei jokios reklaminės statistikos, pirmuosius du reklaminius straipsnius paslėpė po kepure. Jį parašė Pr. Gr. Ką šios raidės reiškia, nemanau, kad reik aiškinti, nes mūsų spaudos skaitytojai žino.

Įsigilinus į Pr. Gr. rašinyje išreikštas mintis, labiausiai įstrigo man į galvą keturi sakiniai. Įvadinio pirmojeskiltyje antrasis ir trečiasis sakiniai taip byloja: "Mūsų veikla prasideda ir baigiasi pasikalbėjimais, susirinkimais ir rezoliucijomis. Jas skaito tik jas parašiusieji ir laikraščių redaktoriai, jas atspausdinę." Tai beveik šventa tiesa.

Visoje rašinio eigoje Pr. Gr. jautriai ir logiškai žvilgtelėjęs į mūsų išeivijos nuotaikas, paminėjęs ko iš mūsų laukia pavergtosios tėvynės lietuviai, aptaręs šios politinės konferencijos vertę ir jos vadovų pareigas, savo mintijimą užbaigė tokiais dviems sakiniais:

" O tauta vergijoje laukia ne bendradarbiavimo su jų išdavikais ir Maskvos pataikūnais, bet darbų, paguodos, paramos ir organizuotos veiklos, kad pavergtos tautos greičiau taptų laisvomis valstybėmis. Ir šios politinės konferencijos tikslas turi būti tik šis - tautos dalis laisvėje turi dirbti už tautą vergijoje."

Čia komentarų jokių nereikia.

Chicagos joniškiečiai 1987 m. spalio 4 d., po pamaldų, kurios įvyko Tėvų Jėzuitų koplyčioje, Jaunimo centre, susirinkę prie Žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklo. Buvo paminėta tradicinė joniškiečių ANGELŲ SARGŲ DIENA ir pabendrauta pietų metu. Martin Nagio nuotrauka

Žinios Ir Nuomonės

KGB SPAUDŽIA DEFEKTORIUS

CIA Direktorius William Webster, liūdydamas Senato Pakomisėj Vyriausybės Reikalams, pasisakė, kad Sovietai persekioja ir spaudžia emigrantus Amerikoje, arba grįžti namo, arba tarnauti Sovietų žvalgybai. Tai ypač taikoma ten šeimas palikusiems.

Pakomisės raporte sakoma, jog egzistuoja " organizuota, gudri ir neatlaidi persekiojimo ir gąsdinimo programa, kurios tikslas yra priversti defektorius grįžti į Sovietų bloko kraštus. Ji yra net praplečiama Jungtinėse Valstijose".

Esama nuomonių, jog čia CIA pranešimas turėtų būti panaudotas, nuro dant panašią OSI žalą JAV saugumui.

NERAMUMAI TIBETE

Ryšium su rugsėjo 27 d. Tibete prasidėjusiomis demonstracijomis prieš Raudonosios Kinijos okupaciją ir Tibete įvykdytą genocidą, kiniečiai išprašė iš Tibeto užsieniečius reporterius. Šimtai budistų vienuolių buvę areštuoti, ir automatiniais ginklais ginkluoti kariai patruliuoją Lhasa bei kitų vietovių gatvėse.

JAV State Departmentas skaito Kinijos komunistus "gerais komunistais", ir todėl juos finansuoja bei ginkluoja. Šie gi savo "gerumą" įrodo ginkluodami Khomeini Iraną, kurs kiniečių raketomis apšaudo JAV sąjungininkų laivus, ir neseniai pataikė į Amerikos vėliavą nešiojantį tanklaivį, sukeldamas žmonių aukų.

SKANDALAS GRAIKIJOJE

Graikijos ministeris pirmininkas Andreas Papandreou yra pakliuvęs į Gary Hart tipo politinę bėdą. Ne tik jo priešai dešinėje, bet ir jo sąjungininkai kairėje yra pasipiktinę šio 68 metų amžiaus kairiojo socialisto avantiūra su 23-jų metų blondine-TV asmenybe Dimitra Liani-Kapopoulou Kalbama, kad jo amerikietė žmona grįžtanti namo ir prisijungsianti prie Michael Dukakis prezidentinės kampanijos.

Atrodo, jog tai, ko negalėjo padaryti Graikijos dešinieji ir Papandreou nekenčiami amerikiečiai-nuversti Sovietų draugą iš Graikijos valdžios sostogali padaryti blondinė. Nebent CIA bent kartą padarė ką nors naudingo šiam kraštui pakišdami priešui gražuolę.

PAMOKOS STATE DEPARTMENTUI

Kadangi State Departmentas retai tegina JAV interesus prieš nedraugingus kraštus, du konservatyvūs senatoriai įnešė Kongrese įstatymus padėčiai atitaisyti. Senatorius Steven Symms (R.-Idaho) prie SD-to biudžeto pridėjo priedelį, kuris reikalauja Sovietus išsikraustyti iš jų naujosam basados, kurią Kissingerio State D-tas leido pastatyti aukščiausiojo Washingtono kalvoje, sudarant Sovietams neapsakomą galimybę šnipinėti JAV vyriausybės agentūrų komunikacijas. Senatorius Jesse Helms (R.-N. Carolina) įvedė priedėlį, kurs privers S.D. suvaržyti "diplomatines privilegijas " užsienio diplomatams, jų šoferiams bei šeimoms, kurie ligi šiol turėjo pilną laisvę vogti ar žaginti Amerikos piliečius be jokios baimės būti nubaustiems.

PAGALIAU PRISIPAŽINO...

Daugelis amerikiečių, jų tarpe ir lietuvių, buvo įsitikinę, jog JAV State Departmentas yra labiau užsienio agentūra, negu Amerikos. Pagaliau pats George Shultz tuomi prisipažino ir formaliai patvirtino, SSSR užsienio komisaro Ševardnadze lankymosi pas jį proga. Kad apsaugojus savo brangų svečią nuo nemalonių demokratiškų protesto demonstracijų, State Sekretorius paskelbė, kad State Departmentui galioja tos pačios taisyklės, kaip ir Sovietų Ambasadai, suvaržančios demonstracijas mažiausiai 500 pėdų atstume nuo užsieninio, eksteritorinę teisę turinčio, pastato.

Tai sukėlė audrą dešiniųjų JAV senatorių tarpe. Kaip visa tai besibaigtų State Dept. biurokratai atrodo patvirtino tai, kas jau seniai buvo aišku Amerikos patriotams.

STALINISTŲ "GLASNOST "

Kai Sovietų spaudoje pasirodo vis daugiau Stalino tironijos pasmerkimų, tai, matomai, sukelia viešą reakciją tų, kurie ir dabar dar garbina Stalina kaip "Rusijos tėvelį", "Viso pasaulio darbo žmonių tėvą" ir " tautų vadą". "Glasnost" dėka ten spaudoje pasirodo ir laiškų išreiškiančių pasipiktinimą dėl išpuolių prieš Staliną, bei ginančių jo nuopelnus žmonijai, ir jo garbę. Stebėtojai sakosi nežiną kaip didelis ir reikšmingas yra Stalino garbintojų tinklas Sovietijoje.

MARKSISTŲ TRŪKUMAS ?

Žymus prancūzų rašytojas ir filosofas Jean-Francois Revel, pamažu

(Nukelta į 10 psl.)

Pasitarimas Dėl Festivalio

MILDA NEUMANIENĖ

Š. m. rugpjūčio 29 d., prof. Vyt. Janušonio iniciatyva buvo sukviestas pasitarimas sudaryti nuolatinį komitetą lietuvių kultūros ir meno paviljonui Milwaukee kasmet ruošiamiems tarptautinės mugės festivaliams.

Jau deugelį metų Vyt. Janušionio pastangų dėka yra paruošiamos mūsų tautos meno parodėlės, Kiekviena etninė grupė, dalyvaujanti festivalyje, gauna skirtą plotelį, kur gali įrengti savo tautos meno parodėlę. Šiais metais, kadangi lietuvių tauta bus pagerbtoji tauta festivalio metu tarp 45 tautinių grupių, jai yra išskirta žymiai didesnė vieta parodos paviljono įrengimui. Tuo pačiu jau žymiai anksčiau galima supažindint visuomenę su būsimais "šventės šeimininkais" įrengiant vaizdinę medžiagą mieste tam numatytose vietose.

Tam reikia pagalbos. Tai ne vieno ir ne kelių žmonių darbas. Suprantama, kad reikia ir eksponatų ir transporto, ir patyrimo statyboje, ir meninio išprusimo ruošiant parodos paviljoną, ir daugybę kitų darbų. Todėl visiems tikriausiai aišku, kodėl čia buvo sukviestas šis susirinkimas. Tikimasi, kad ir čia esančių žmonių vienu ar kitu būdu visi prisidės prie šių taip svarbių darbų.

Prof. Vyt. Janušonis parodė kruopščiai paruoštus albumus su nuotraukomis iš anksčiau ruoštų parodų. Pateikė planą, kaip ir kur yra numatoma suruošti šiais metais vitrinas. Ko reikėtų įgyvendinti tuos sumanymus. Visi dalyviai nuoširdžiai įsipareigojo prisidėti prie šių darbų. Buvo rimtai susirūpinę, kad lietuvių tauta šį kartą būtų tikrai verta "pagerbtosios tautos" vardo.

Pasitarimo metu prof. Vyt. Janušonio sodyboje. Sėdi iš kairės : Gen. konsulas V. Kleiza, stovi R. Pliūra-Folk Fair festivalio rengimo k-to iždininkas, St. Milašius -taut. šokių gr. "Klumpė" vadovas ir M. Neumanienė-Folk Fair festivalio rengimo k-to spaudos informatorė.

G. Damašiaus nuotrauka

Susirinkimas - gegužinė vyko prof. Vytauto ir dr. Palmiros Janušonių sodyboje "Girėnuose". Į pasitarimą buvo pakviestas garbės svečias-lietuvių gen. konsulas Vaclovas Kleiza su žmona Asta, Medisono Altos sk. pirmininkas V. Čeplėnas su dukra adv. Daiva Čeplėnaite, adv. Regina Narušienė, mokyt. R. Binderienė, taut. šokių gr. "Klumpės" vadovai Giedrė ir Stasys Milašiai, taut. šokių "Klumpės" šokėjai ir Folk Fair rengimo komiteto nariai inž. Gediminas ir Sigita Damašiai, Folk Fair iždininkas Romas Pliūra, Waukegano-Lake County LB pirm. ir Folk Fair rengimo korespondentė Milda Neumanienė su vyru, Ed. ir Rūta Salikliai, Romas ir Eglė Vasiai, Irena ir Vladas Gusarai, Jerry ir Sharon Mc Neill, Janina Matulionienė, V. Karaliūnas su žmona, Kazlauskas ir kt.

Po lietingų dienų tą sekmadienį saulutė žėrė savo spindulius jau iš patryto, žadėdama gerą dieną. Vykstančiam pirmą kartą į Janušonių sodybą būtų tikrai klaidu surasti juos girios viduryje. Todėl nenuostabu, kad ir vietovė pavadinta "Girėnais". Tačiau stropūs šeimininkai prie gražiai ornamentuoto lietuviškais raštais pakvietimo paruošė ir detalų kelionės planą kas gelbėjo atvykstančius nuo nereikalingų klaidžiojimų.

Po trumpo susipažinimo ir pabendravimo su atvykusiais prie skoningai ir skaniai paruoštų dr. Palmiros užkandžių šeimininkai pakvietė visus susirinkusius trumpai "ekskursijai" susipažinti su Janušonių rezidencija, apžiūrėti kai kuriuos būsimos parodos eksponatus. Visus sudomino vertingas ir gausi Jurgio Daugvilos ir prof. Janušonio lietuviškų verpsčių kolekcija, medžio drožiniai, koplytstulpiai, gausi ir turtinga biblioteka bei kiti lietuviško meno dirbiniai.

Susirinkimą pradėjo prof. Vyt. Janušonis, dalykiškai ir aiškiai išdėstęs šio susirinkimo tikslą ir svarbą. Pabrėžė, kaip yra svarbu būsimam lietuvių pasirodymui Milwaukee Folk Fair festivalyje kitataučius supažindinti su lietuvių tautos kultūra, jos menu, tradicijomis. Tam būtina iš anksto įrengti mieste gausiai lankomose vietose keletą vitrinų su lietuvių meno dirbiniais, tautos kultūros pasiekimais ir pan.

Romas Pliūra, Folk Fair rengimo iždininkas, pasidžiaugė, kad jau yra gavęs aukų iš kai kurių lietuvių ir tikisi, kad greitu laiku bus daugiau, nes yra išsiuntęs nemažai laiškų.

Milda Neumanienė Waukegano, La.

ATŠVĘSTAS 50 METŲ VEIKLOS JUBILIEJUS

MARQUETTE PARKO LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ ORGANIZACIJOS

Rugsėjo 26 d., 6 v.v., parapijos salėje, mažais būreliais pradėjo rinktis sukviesti svečiai. Buvo šiltai sutikti valdybos narių, prisegta kiekvienam aukso trilapis, pagrąžintas trispalvės motyvais. Atradę savo draugus ir pažįstamus, prasidėjo pasišnekučiavimas ir tuoj pajusta gera visuotina nuotaika. Pirmininkui Juozui Bagdžiui pasveikinus visus svečius ir palinkėjus linksmai praleisti vakarą, kun. E. V. Mikolaitis palaimino maistą, palinkėdamas Dievo palaimos tam vakarui ir ateičiai. Vaišinosi sveteliai šaltais užkandžiais, gaivinosi įvairiais gėrimais. Tuoj prasidėjo meninė programa, kurią išpildė solistės - Aldona Pankienė ir Dana Polikaitytė, akompanuojant Manigirdui Motekaičiui. Buvo sudainuota savieniai solo, o taip pat ir duetai, pritaikinti to vakaro nuotaikai, kurie žavingai skambėjo.

Pirm. J. Bagdžiui pranešant viso vakaro eigą buvo įteikti atžymėjimai buv. ir dabartiniams valdybos nariams, daugelį metų pasidarbavusiem šiai organizacijai: Alfonsas Gudauskas parengimų vadovės pagalbininkas ir kitose pareigose; Arthuras Galinaitis nuolatinę pagalbą teikė salės tvarkyme ir kitose pareigose; Marcelė Tiškevičienė-buv. korespondentė, anglų kalbos; Jūratė Jasiūnienė-parengimų vadovė; Jonas Matukas - iždininkas; Alfonsas Šidagis-finansų sekretoriaus padėjėjas; Antanas Zaura-sekretorius.

Buvusiems pirmininkams įteikti atžymėjimai: Juozui Skeiviui ir Juozui Bacevičiui. Dabartiniam pirmininkui Juozui Bagdžiui įteiktas atžymėjimas nuo valdybos narių, išreiškiant jam padėką už daugelio metų darbavimąsi šiai organizacijai ir dar dabar tebedirbančiam.

Išleista 50 metų veiklos jubiliejinė knyga pirmininko J. Bagdžiaus ir visos valdybos pastangomis. Knygą galima įsigyti pas valdybos narius.

Turėjome garbės svečių, įvairių organizacijų atstovus, kurie gražiais ir šiltais žodžiais sveikino mūsų organizaciją, linkėdami valdybai ir visai organizacijai ir toliau sekmingai darbuotis ir išsilaikyti mūsų gražioj apylinkėj. Sveikino : klebonas Antanas Zakarauskas, kan. Vaclovas Zakarauskas, Matilda Marcinkus-ALTo Chicagos skyr. pirmininkė, Antanina Repšienė-R-LB-nės Marquette Parko pirmininkė; Juozas Kulys-dirbantis Cook County Asses. office, Edw. Šumanas-Assistant Tax Assessor iš La Grange, IL; Tom Mc Avoy-rep. 15 Vard Committeeman; Apolinaras Skopas-Cicero R. LB pirmininkas ir Cicero Namų Sav. pirm.; Vitalis Utara -Brighton Parko Namų Sav. D-jos pirmininkas; Balys Sebastijonas - Tauragės Klubo vicepirmininkas.

Sugiedoję Ilgiausių metų, su pakelta šampano taure, tęsėmė mūsų tolimesnę 50 metų Jubiliejaus vakaro šventę. Pradėjom vaišintis šilta vakariene. Kaip visuomet, mūsų lietuviškoj draugistėj, netrūko pasikalbėjimų

Po vakarienės prasidėjo linksmoji dalis. Grojant Ramanausko orkestrui svečiai pradėjo šokti mums taip mylimą valsą, tango, polką ir kitus šokius. Visi buvo geroje nuotaikoje ir linksmai leido laiką.

Turėjome turtingą loteriją, kur visi mėgino savo laimę. Veikė troškuvaizdinės medžiagos surinkimą ir demonstravimą turime būti dėkingi prof. Vyt. Janušoniui ir jo suorganizuotam komitetui, kur tiek darbo ir energijos nesuskaičiuojamų laisvalaikio valandų aukuota lietuvybės propagavimui.

ke Co., LB pirmininkė, trumpai papasakojo, kad spalio 17 d. buvo suruoštas tradicinis rudens balius drauge su Kenoshos ir Racine lietuvių bendruomenėmis ir baliaus pelnas buvo skirtas Folk Fair festivaliui. Gen. konsulas V. Kleiza davė naudingų patarimų parodos rengimui, šventės ruošimui ir pažadėjo atvykti su žmona į ruošiamą rudens balių. Programą atliks tautinių šokių grupė "Klumpė", o šokiams gros A. Stelmoko muzikos grupė. Prof. V. Janušonio pagalbos dėka bus ištatyta Al. Kezio meninės fotografijos paroda. Kviečiame lietuvius kuo gausiau dalyvauti šiame pobūvyje, kuris vyks Waukegane, Šv. Baltramiejaus parapijos naujai atremontuotoje salėje. Tuo pačiu paremti mūsų Folk Fair ruošimo fondą.

Baigiant šį straipsnį vėliau po šių įvykių teko kreiptis į prof. Vyt. Janušonį, dėl kai kurių patikslinimų. Tuo pačiu sužinojau, kad Milwaukėje yra įrengti du stendai. Viena iš jų yra apskrities rūmų III aukšte prie egzekutyvų kabinetų. Jame yra demonstruojamos verpstės, tekstilės gaminiai, tautinės juostos gautos iš Tautodailės instituto Chicagoje, gintaro dirbiniai iš dr. Palmiros Janušonienės ir pagrindinę jo dalį sudaro Onos Keraminienės gintaro dirbiniai iš Rockfordo. Šią parodą padėjo apipavidalinti Marytė Happ.

Iki mugės dar bus įrengti keli stendai. Tai Al. Kezio meninės fotografijos paroda iš jo albumo ciklo "Lietuva per sieną", kuri vyks Milwaukės miesto centre Grand Ave. Kita Wisconsin Ave. ir Second St. vyks lietuvių tautinių rūbų ir Jurgio Daugvilos verpsčių demonstravimas ir paskutinioji - miesto rotušės lobby-lietuviškų plakatų. Tai lietuvių išeivijos kultūrinių pasiekimų demonstravimas, žymėjęs mūsų išeivijos žmonių, įsijungusių į Amerikos politinį bei visuomeninį gyvenimą, pavaizdavimas. Medžiaga gauta iš Jaunimo centro archyvo su dr. J. Račkausko pagalba. Tikimasi dar gauti papildomai medžiagos iš Balzeko muziejaus.

Už šį lietuvių tautos meno, kultūros

Lietuvių vežimas važiuoja Cermak Rd. gatve Berwyne "Houby" parado metu spalio 11 d. Ed. Šulaičio nuotrauka

LIETUVIŲ VEŽIMAS "GRYBŲ" PARADE

Spalio mėn. 11 d. įvykusiame tradiciniame, 17-me iš eilės, "Houby" - ("Grybų") parade Cicero ir Berwyn miestų ribose, savo originalumu išsiskyrė lietuviams skirtas vežimas kurį suorganizavo Loretto ligoninė.

Mintį šiam lietuvių pasirodymui davė Loretto ligoninės "Public Relations" direktorius Robert Cruz, norint pagerbti lietuvius, kurie įkūrė Loretto ligoninę ir Šv. Kazimiero seseryją ir dabar dar administruoja. Šios ligoninės gydytojų štabe yra du veiklūs visuomenininkai - dr. F. V. Kaunas ir dr. P. Kisielius, kurie parado metu va žiavo su lietuviamsc skirtu vežimu.

Prie šio pasirodymo nemažai prisidėjo Loretto ligoninėje dirbanti Adelė Šataitė. Parado metu visą laiką akordeonu grojo Audrius Polikaitis iš Marquette Parko. Iš tos kolonijos buvo ir jaunuoliai, apsirengę tautiniais rūbais, kurie laikė lietuviškas vėliavas ar sedėjo. Viena didelė trispalvė buvo išdėliota iš popierinių gėlių. Be to buvo vežamas didelis lietuviškas koplytstulpis. Vežimo šone buvo išrašytas užrašas : "Loretto Hospital Salutes Cicero-Berwyn Lithuanians".

Šis lietuvių vežimas kainavo apie 800 dol., kuriuos paskyrė Loretto ligoninės vadovybė. Patį paradą stebėjo apie 50 tūkst. žmonių; jis buvo plačiai aprašytas vietinėje spaudoje.

Tai buvo didelė reklama lietuviam kurie, paprastai, labiau reiškiasi tik savo eilėse ir nelabai stengiasi prasimušti į kitataučių tarpą kultūrinio - visuomeninio pobūdžio renginiuose.

(eš)

DETROIT, MI

ŽURNALISTO V. BRAŽĖNO PASKAITA

Žurnalisto V. Bražėno paskaita š. m. spalio 11d. pradėta pamaldomis šv. Antano parapijos šventovėje. Parapijos choras, vadovaujamas muz. St. Šližio, sugiedojo - Skausmo kryžkelėje, muz. J. Siniaus. Solo ir duetą atliko B. Januškienė ir St. Šližys, Išklausyk Lietuvos, giesmė muz. St. Šližio. Po pamaldų publika susirinko salėn išklausyti garsaus žurnalisto V. Bražėno paskaitos "OSI - KGB ilgoji ranka". Paskaitą pradėjo moderatorius Vytautas Kutkus ir pakvietė paskaitininką V. Bražėną prie garbės stalo. Taip pat pakvietė du koreferentus : žurnalistą St. Garliauską ir A. Zaparacką. Paskaitininkas ir koreferentai buvo papuošti gėlėmis.

Paskaitininkas V. Bražėnas, pradėdamas paskaitą, pareiškė, kad čia bus ne paskaita, bet apybraiža: 1) sovietinis teroro naudojimas per KGB "ilgąją ranką"; 2) Izraelio sionizmo ir žydų įtaka JAV politikoje ir 3) JAV internacionalizmas elito globolizmas. Visi trys reiškiniai siekia nutildyti bei sukompromituoti potencionalinius balsus, gali pažadinti Amerikos žmones prieš vieną ar kitų planų vykdymą. Kodėl OSI piktžolė prigijo dėl stokos pasipriešinimo, dėl organizuoto aktyvumo stokos. Pabaltiečius supančiojo veidmainiška SD nepripažinimo politika. Didžioji žinyba (spauda, radijas, TV) yra šališka krypdama kairėn. Puolamieji etnikai apsiriboja ginimu, tik pamažu jungdamiesi su kitomis aukomis ir t. t. Siūlomi žingsniai lengviau vykdomi veiksnių iniciatyva, jog tik susilpnėjusioje arba sugriuvusioje Sovietų sąjungoje susidarys sąlygos Lietuvos nepriklausomybės atstatymui. Preligentas komentavo praeitį, dabartį ir ateitį. Toliaukalbėjo koreferentas Algis Zaparackas. Jis skatino visuomenę rašyti laiškus senatoriams, kongresmanams dėl OSI nepagrįstos veiklos. Taip pat rašyti padėkos laiškus senatoriams, kurie ta linkme padeda mums.

Toliau kalbėjo koreferentas Stasys Garliauskas. Jis priminė New Yorko Laisvės statulą žydų kilmės. Skatino visus lietuvius bendron kovon, įkūrti Detroite lietuvių centrą kovai prieš OSI ir KGB, beabejo ir antikomunistinį. Po pranešimų buvo ir paklausimų. Balys Gražulis, Jūratė Pečiūrienė, Liūda Rugienienė ir šių eilučių rašantysis ir kiti. Paskaita su paklausimais užtrūko apie porą valandų. Užbaigai V. Kutkus išreiškė padėką preligentui, koreferentams ir visiems atsilankiusiems.

Paskaita buvo įdomi, gerai paruošta. Išklausęs paskaitą prisiminiau Etninių grupių antikomunistines gatvėmis demonstracijas, būdavo vykdomos prieš 30 metų: nešiodavome ir vežiodavome juodą kryžių ir karstą, įvairaus užrašo plakatus, dalinome praeiviams atatinkamo turinio rezoliucijas.

Kitą dieną Detroit News ir Press įdėjo mažytę nuotraukėlę moterį su kryželiu ir keletą sakinių. Nuo to laiko patyrėme, kad netaip lengva su spauda bei televizija. Patyrėme kas tą spaudą bei televiziją valdo.

Po paskaitos mokyklos klasėje buvo surengtos vaišės, kurias paruošė mūsiškės moterys, vadovaujant Emilijai Kutkuvienei su pagalbininkėmis.

Rengėjai - Detroito Žurnalistų skyrius. Publikos atsilankė pilna salė.

Ant. Sukauskas

Lietuvos Vėliava Veteranams

Karo veteranų sąjunga, The Ritired Sergeants Major Assn., kreipėsi į Lietuvos pasiuntinybę, prašydami parūpinti jiems Lietuvos vėliavą. Dr. S. Bačkis jų prašymą persiuntė Amerikos Lietuvių Tarybai, kuri pasirūpino, kad Lietuvos vėliava būtų pasiųsta ir padovanota tai Amerikos veteranų sąjungai.

liui numalšinti baras.

Valdyba reiškia nuoširdžią padėką už suaukotus loterijai fantus ir gausiai atsilankiusiems svečiams.

SR

Atšvęstas Krikščionybės Jubiliejus

Lietuvos Krikščionybės 600 metų Jubiliejus Michigane buvo švenčiamas Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje ir Kultūros centre spalio 17-18 d.d., šia tvarka :

LIAUDIES IR RELIGINIO MENO PARODA

Spalio 17 d., 6:30 v.v. įvyko liaudies ir religinio meno parodos atidarymas, atidarė JAV LB vicepirmininkas Jonas Urbonas; žodį tarė ir atvykusius pasveikino PLB pirm. Vytautas Kamantas, apie eksponatus papasakojo dail. Danguolė Jurgutienė. Paroda buvo turtinga eksponatais, nes prie jų surinkimo ir p ristatymo buvo įsijungę net 20 žmonių. Parodoje buvo ir Daugvilos medžio skulptūros rinkinys ir A. Kezio paveikslų galerija. Ten matėsi ir kitų dailininkų eksponatai : Prano Domšaičio, Vytauto Igno, Algirdo Kurausko, Broniaus Murino, Jadvygos Paukštienės, Veronikos Švabienės, Vytauto Virkau ir kitų. Broniaus Kviklio Lietuvos Bažnyčios Tilžėje 1906 m. išleista Giesmių knyga, Veselkos kryžiai, L. Gutausko Madona, žinoma, netrūko ten margučių, šiaudinukų, sližikų, lietuviškų juostų ir gražios Kalėdų eglutės. Pas Valentiną Černiauskienę buvo galima įsigyti Jubiliejaus medalių, gražių lietuviškų atvirukų ir kitų smulkmenų. Prano Domšaičio "Jėzus ir mokiniai" įkainuotas 3,000 dol., o Vytauto Igno "Sopulingas Kristus" 100 dol., žemiausia kaina. Paroda žmonės domėjosi ir gausiai lankė.

KONCERTAS

Po parodos apžiūrėjimo ir pasivaišinus kokteiliais, 8:00 v.v. buvo pradėtas Toronto lietuvių ansamblio "Volungė" koncertas. Koncertui dirigavo Dalia Skrinskaitė-Viskontienė, akompanavo Jonas Govedas. Jie mums padainavo ne tik programoje įrašytas 15 dainų, bet ir magaričių keletą pridėjo. Dainavo mišrus choras, mergaičių choras, berniukų. Mergaitės dėvėjo ilgas raudonas suknias ir pasipuošusios karoliais, berniukai juodus kostiumus. Visi jauni ir gražūs.

VĖLIAVŲ PAKĖLIMAS

Spalio 18 d., sekmadienį, 10:15 v.r. į vėliavų pakėlimą atvyko organizacijos su 10 vėliavų, kurios Juozui Kinčiui vadovaujant, išsirikiavo parapijos aikštėje. Komiteto pirmininkė Liūda Rugienienė pakvietė JAV LB Kultūros tarybos pirm. Ingridą Bublienę tarti žodį.

IŠKILMONGOS MIŠIOS

Buvo įneštos vėliavos. Šv. Mišias ko koncelebravo arkyv. Edmund C. Szoka, J.E. vysk. Paulius Baltakis, kun. Antanas Saulaitis.

Po to buvo pietūs.

Meninę programą atliko Asta Jurgutytė ir tautinių šokių vienetas, vadovaujamas Rusnės Kasputienės.

Gautus sveikinimus paskaitė Audra Kasputytė. Dalyvavo 450 žmonių.

A. G r i n i u s

Minint 100 metų komp. Stasio Šimkaus sukaktį, Dainavos ansamblis išpildo programą, Diriguoja Emilija Sakadolskienė.
M. Nagio nuotrauka

Skaidrių Rinkiniai Mokyklose

JAV LB Švietimo taryba, remiama Lietuvių Fondo, išleido ir išsiuntinėjo devynioms, mokinių sk 'čiumi didžiausioms lituanistinėm nokyk - loms. Skaidrių rinkinius ė vo sekančios mokyklos: Detroito ŽIBURIO lit mokykla, Clevelando Šv. KAZIMIERO, DARIAUS ir GIRĖBO (Chgo), KR. DONELAIČIO lit. mokyklos (Chgo), MARQUETTE Parko (Chgo), LEMONTO lit. mokykla, MAIRONIO lit. Mokykla NY, Bostono lit. mokykla ir LA Šv. KAZIMIERO lit. mokykla. Atsarginis rinkinys paliktas Švietimo tarybos žinioje.

Lituanistinės mokyklos, negavusios skaidrių, turi teisę pasiskolinti iš artimiausios, turinčias skaidres, mokyklos. Dėl aukštos kiekvieno komplekto pagaminimo kainos, Švietimo taryba neturi galimybių pagaminti skaidrių kiekvienai lit. mokyklai.

Regina Kučienė

Los Angeles tautinių šokių grupė SPINDULYS šoka Lietuvių Dienose.
Jono Kulikausko nuotrauka

A. SABONIS DAR LIGONINĖJE

Žinomas krepšininkas Arvydas Sabonis vis dar gydomas Vilniaus ligoninėje, kur jam padaryta sausgyslės operacija, Kalbėdamas su spaudos atstove, jis pasakė ką dabar veikia "turėdamas daug laiko" - Mokausi anglų kalbos. Žiūriu televizorių. Skaitau. Galvoju... esu įsitikinęs, kad dar žaisiu.

Solistai Audronė Gaižiūnienė ir Algirdas Brazis, atlikę duetą "Plaukis sau laivelis", Margučio surengtame minėjime - koncerte.
J. Tamulaičio nuotrauka

Nr. 7 Rugsėjo mėn. 1987 m. Viršelis a.a. prof. Adomo Varno

"MŪSŲ VAIKAS" Nr. 7, laikraštėlis, skiriamas šeimom su mažamečiais vaikais, jau atspausdintas ir išsiuntinėtas. Laikraštėlyje yra straipsniai apie vaikų auklėjimą, lietuvių kalbos pasisavinimą, užsiėmimus vaikams, dainos, eilėraščiai, knygų sąrašai ir kur jos gaunamos.

Kas norėtų gauti šį laikraštėlį, prašau administracijai : M.V. 3704 West 68-th Str., Chicaho, IL 60629, atsiųsti žinias apie save, vaikų amžių arba priežastį kodėl norite jį gauti.

Laikraštėlį finansuoja Lietuvių Fondas, Am. Lietuvių Montessori draugija ir skaitytojų aukos.

Stasė Vaišvilienė

MIELAS JAUNIME, SKAITYK IR PLATINK

LAISVĄJĄ LIETUVĄ

SERENADA

PRANAS DAINA - BANAS

Tolumoje Šešupė žydi
Ir kvepia mėlyni linų laukai
Ten meldžiasi miniom suklupę tyliai
Tyrieji broliai ir sesutės lietuviai ...

Čia mūsų gražusis Kaunas,
Žaliuoja žydi Laisvės Aleja
Čia susirinksime visi kaip vyrai šaunūs
Ir laisve sužydėjus džiaugsis Tėvynė Lietuva !...

Čia Vilija šakelę rūtų neša
Iš Gedimino sostinės linksma.
Laukai gėlių statulą Laisvės puošia,
Ir Gedimino kalne plevėsuoja trispalvė vėliava !...

Tegul nedžiūsta mūsų gilios upės,
Tegul neverkia gyvi mūs ežerai,
Tegul sau žydi raudonos tulpės
Ir vyturėliams padangėse čiulbėti tebus gerai ...

O tų dainų gražumas panemuniais vis skamba
Ir žydi žydi raudonų dobilų laukai ...
Valio Rambyne ! Žydėkit mėlyni šilai !
Valio ! Valio į laisvę pasikėlę plieniniai sakalai !...

(Ryto Serenada)

Tolumoje pražydo visos Lietuvos upės
Aukštaičiai - Žemaičiai - Sūduva !...
Ten meldžiasi po kryžiais tyliai suklupę
Gerieji mūsų broliai ir tyrosios sesutės - visa minia,
Kad laisvėje žydėtų šventoji žemė didžioji Lietuva !...

A. Kašiubienė

VĖLINĖS

Vėlinių naktis rami,
Globia sielas nemarias,
Kaupias lyg malda gili,
Rieda ašara gaili.

Miške kapas partizano,
Kryžiai puošia jo krūtinę,
Kai skaudžioj žaizdoj tėvynės,
Vedė kovą žūtbūtinę.

Ten nežinomas kareivis,
Paminklu apvainikuotu,
Ramiu veidu ilsis tyliai,
Po kapu žieduotu.

Daug yr sielvarto tėvynei,
Nėr ir čia paguodos,
Kai našlaičius be tėvelių,
Lydi naktys juodos.

Vėlinių žvakelės dega,
Liepsnos mena kančią gilią,
Klaupiam keliais maldai šventai,
Už savus ir už tėvynę.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

80 Metų Amžiaus Sukaktis
Draugišku Žvilgsniu

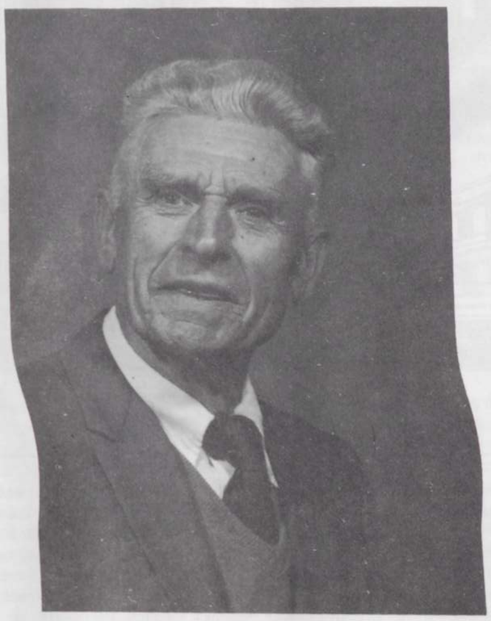

ANTANAS BERTULIS

Kiekvienam iš mūsų šios žemės keleivių Tvėrėjas yra suteikęs ne - paprastą dovaną- pajėgumą pasirinkti kuriuo keliu eiti, kaip su tokiais pat bendrakeleiviais santykiauti, kokius ir kaip uždavinius atlikti ir pan. Kiekvienas iš mūsų iš čia išvykdamas laiko smiltynuose gali palikti pėdsakus liūdijančius, kad mes čia buvome, iš kurių ateities keleivis galės atpažinti kas mes buvome. Gal tik todėl vienas pačių didžiųjų anglų poetų buvo paskatintas sušukti: "Lives of great men all reminds us, we can make our lives sublime, and departing leave behind us footprints on the sands of time".

Vieni iš mūsų išvykstame iš čia nepalikdami jokių pėdsakų, kiti atžymime save kaip asocialūs ritmingos tvarkos griovėjai ar kriminalo sindikatų organizatoriai, dargi kiti kaip mokslininkai, išradėjai, pedagogai, literatai, menininkai, visuomenininkai ir pan.

Šiandieną mūsų mintys koncentruojasi į visuomenininką. Į nepaprastai ryškų Hot Springs lietuvių kolonijos visuomenininką Antaną Bertulį, kurį 80-tie metų amžiaus sukakties proga mes, jo draugai, bendraminčiai ir bičiuliai, šiuo trumpu rašinėliu norime prisiminti, atžymėti ir pagerbti.

Antanas Bertulis į šį gražų, pilną galimybių, pagundų, svajonių ir nuodėmių pasaulį atvyko 1907 m. spalio mėn. 27 dieną, žavingajame Zarasų krašte, Antalieptės apylinkėje. Stebint jo veiksmus, elgesį, siekius bei manieras, atrodo, kad kaip savo gyvenimo credo jis bus priėmęs Dr. Vinco Kudirkos žodžius: "Gyvenimo knygą skaityk laps į lapą, nestodams, kad kartais į tinginius kliuvęs, tu nesupelytum ir neitum į kapą be likusių ženklo, kad žmogumi buvęs".

Nesibraudami į benamio tolimesnės praeities vingiuotus ir netikrus kelius, apsiribokime apžvalga vaizduojančia A. Bertulį tiek, kiek mes jį pažįstame čia, Hot Springs'e. Kai kas pasakys, kad A. Bertulis yra didelis lietuvis patriotas, dirbantis su Lietuvos Atgimimo Sąjūdžiu. Šitokio aptarimo toli gražu neužtenka. Pirmiausia tai jis nėra vien LAS'o veikėjas, bet šalia kitų, kartu ir didžios, patriotiškos, lietuvybei daug davusios ir dar daugiau duosiančios organizacijos - Amerikos Lietuvių Tarybos narys, paskutiniųjų 5 metų Hot Springs skyriaus valdybos pirmininkas. Ir to dar neužtenka. Kur tiktai lietuviškas reikalas yra, ten ir A. Bertulis su savo darbu ir savo kaštais yra. Galima įsivaizduoti, kokia skurdi lietuviška veikla mūsų kolonijoje būtų, jei A. Bertulio čia nebūtų.

Toliau žvilgterėkime į jo darbo metodus ir vartojamą taktiką. Stengdamasis įgyvendinti savo sumanymus ir pasiekti numatyto tikslo, su didele kolonijos dalimi jis palaiko glaudų asmeninį kontaktą. Ką reiškia palaikyti asmeninį kontaktą su banguoto intelekto publika mes labai gerai suprantame. Reikia mokėti ir būti pajėgiam priimti ir suvirškinti komplimentus, veidmainiavimus, pamokinimus, pabarimus, patarimus, priekaištus, kartais užgauliojimus ir neobjektyvią kritiką. Su visais šiais "patieklais" A. Bertulis nepaprastai sumaniai apsitvarko.

Šalia gausių aukų fraternalinėms, kultūrinėms, politinėms ir patriotinėms organizacijoms A. Bertulis iš savo kišenės yra padengęs dideles sumas išlaidų susijusių su dalyvavimais bei telefoniniais pasikalbėjimais su centrais ir kitokia, net ir vietine, visuomenine veikla.

Savo veikla ir savomis kovos priemonėmis A. Bertulis įrikiuoja save į pačių sąmoningiausių, į pačių ištvermingiausių karių, kovojančių už Lietuvos laisvės atstatymo, eiles.

Mes prašome Aukščiausiąjį suteikti jam kuo daugiausia visokeriopų malonių, o ypatingai sveikatos, kad dar ilgus metus galėtų džiaugtis šio žemiškojo pasaulio grožybėmis ir ištvermės vis stovėti Lietuvos laisvės kovų fronte.

O. N.

KAS

Stikle ledo gėles supūtė šiaurys,
Kas į laisvę langą mums atidarys?
Dar retežiai juosia mūs rankas abi,
Krinta baltos snaigės tyliai, pamaži.

Dengia gimtą šalį, beria eitą taką,
Puošia baltos snaigės sausą medžio šaką.
Tvoros apšerkšnėję ir beržai balti,
Stovi jie prie kelio tylūs, nekalti.

Vėjas dar klebena namo langines,
Šaltis paišo, pina ledines gėles.
Baltos pusnys slepia karžygių kapus,
Jiems brangi tėvynė liko amžiams bus.

Ant upelių ledas, pusnys krantuose,
Pakelės Dievulis rymo kančiose,
Kas medinį veidą rymantį supras,
Tas taką tėvynėn visados atras.

Nes rūpintojėlis budi paslapčia,
Jo širdis mums sako: — Priklausai Tu čia!

Lietuvių Prekybos Rūmų surengto pobūvio metu. Iš kairės: prof. Vyt. Skuodis, p. Skuodienė, Maria Rudienė, Daiva Skuodytė ir Antanas Rudis, Jr. - Prekybos Rūmų pirmininkas.
Jono Tamulaičio nuotrauka

VILNIAUS DIENA
Čikagoje

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Chicagos skyriaus valdyba Vilniaus Dienos minėjimą suruošė 1987 m. spalio 11 d. Jaunimo centre. Už žuvusius ir mirusius vilniečius Tėvų Jėzuitų koplyčioje įvyko pamaldos. Pamaldas laikė ir reikšmingą pamokslą pasakė tėvas Jonas Borevičius, SJ, minintis 50 metų kunigystės sukaktį. Mišių metu giedojo solistė G. Mažeikienė, vargonuojant muzikui M. Motekaičiui. Pamaldose ir prie paminklo dalyvavo tautinės ir organizacijų vėliavos.

Po pamaldų, prie Laisvės paminklo, kur vadovaujant Chicagos ramovėnų pirm. A. Juškevičiui, atliktos pagerbimo apeigos. Aukurą uždegė dr. K. Ėringis, vainiką padėjo vilniečių vicepirmininkas Petras Noreika, o tai dienai pritaikytą kalbą pasakė dr. Leonas Kriaučeliūnas, Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos pirmininkas.

Minėjimas baigtas Marijos giesme ir tautos himnu.

Š. m. spalio 11 d., minint VILNIAUS DIENĄ, Chicagoje, Aukuro ugnį įžiebia dr. Kazys Eringis; kairėje Salomėja Šukelienė ir Aleksandra Vaičiulienė.
M. Nagio nuotrauka

Garbinga Sukaktis

Nepavydėtinas oras. Vėjas taršo medžių šakas, plėšdamas dar stipriai įsikabinusius lapus ir gabalais blaško į visas puses. Nukrenta keli lašai. Ežeras kalnais raitosi, pasipuošęs putotomis bangų keteromis. Jų dūžiai į krantus nuaidi baugiai. Automatiškai pagalvoji apie savo menkystę, palyginus su Dievo galybe -gamtos siautimu.

Tačiau spalio mėn. 7-tos dienos nemalonus oras vietinių ir apylinkės lietuvių visai negąsdino. Gausus būrys susirenka ponų Karaičių gražioje vasarvietėje, atšvęsti elektros inžinieriaus Stepono Juodakio garbingą 80-ties metų sukaktį. Solenizantas dar guvus, stiprus, netinkąs prie 80-ties metų, nes atrodo žymiai jaunesnis.

Jonas Rimkūnas, linksmoj formoj, papasakojo apie Stepo Juodakio nueitą gana ilgą, gerais darbais besipuošiantį gyvenimo kelią. Apie jo gerą širdį, kuri nuolat yra pasiruošusi kitam padėti, turimomis gėrybėmis pasidalyti. Nesvarbu kur jis bebūtų, ką bedarytų, bet jei kaimynas prašys padėti, Stepas Juodakis viską mes ir skubės prašančiam ištiesti pagalbos ranką. Jis yra užveisęs gražų sodą; turi bičių, kruopščiai viską prižiūri ir gautomis gėrybėmis mielai dalijasi su kitais. Iš jo namų niekas neišėjo tuščiomis rankomis. Jis visus apdovanoja, savo žiniomis dalijasi, todėl visi lietuviai yra jam už viską dėkingi, jį myli ir gerbia.

Po Jono Rimkūno įvadinio žodžio, prasidėjo pietūs, kuriuos paruošė mums gerai žinomos sumanios ir sugebančios ponios: V. Karaitienė, M. Nėniuvienė, P. Mikštienė, S. Vaivadienė ir R. Albrechtienė. Šaltos ir karštos mėsos skleidė malonų kvapą. Įvairios daržovės puošė stalą, na, ir prie visų tų gėrybių didžiavosi grybai. Gerokai užvalgę visų tų skanumynų, visi pakėlė šampano taures ir sugiedojo "Ilgiausių metų" mūsų mielam solenizantui.

Prie karštos ir skanios puoduko kavos jungėsi išdidus napoleonas, kiti tortai ir įvairūs vaisių pyragai. O jų skanumas - neišpasakytas !

Sočiai ir skaniai prisivalgę, susirinkusieji dalinosi paskutinėmis žiniomis ir gvildeno kasdienines problemas. Gražiabalsiai dainininkai daug dainų dainavo. Traukė dainą po dainos net langai drebėjo. Išsigando šėlstantis vėjas ir aprimo. Gražioje, šiltoje ir jaukioje svetainėje buvo malonu sėdėti ir klausytis gražių lietuviškų dainų.

Mielų šeimininkų ponų Karaičių globojami, nepastebėjom kaip prabėgo kelios valandos ir laikas buvo namo. Atsisveikindami kiekvienas linkėjom gerbiamam Steponui Juodakiui sveikatos, sėkmės gyvenime. Taip gerbiamas S. Juodaki, Jums Dievo palaimos, geriausios sveikatos ir dar ilgai džiaugtis gyvenimu, kurį Jums skyrė Aukščiausias.

S. Š.

LIETUVIŲ DIENŲ rėmėjų vakare. Iš kairės: Jadvyga Mulokienė, kompozitorė Giedra Gudauskienė, Aušra Mulokaitė, dr. Rolandas Giedraitis, dr. Valerija Raulinaitienė, filmų ir televizijos aktorė Rūta Lee-Kilmonytė.

Graži mūs tėvynė,
Rūtomis kaišyta,
Pakelėse kryžiais,
Žemė nusagstyta.

Ten lietuvis gimė,
Ten tėvai užaugo,
Ten nuo blogo žmogų,
Vienas Dievas saugo.

ST.PETERSBURG, FL

Paskaita Vilniaus Dienos Proga

Visų pirma, reiškiu nuoširdžią padėką Amerikos Lietuvių Tarybos, St. Petersburgo skyriaus valdybos pirm. inž. Alfai Šukiui, su kuriuo turėjau malonią proga dirbti jūros šaulių Švyturio kuopoje, Detroite. Dėkoju jam už malonų pristatymą ir jo vadovauja - mai valdybai už malonų pakvietimą atvykti pas jus ir pakalbėti apie mūsų miestų miestą, garbingos Lietuvos simbolį, amžinąją sostinę Vilnių.

Mielos Sesės ir Broliai Lietuviai,

Kas esu jau žinote, nes jūsų pirmininkas Alfa, pristatydamas mane ar tik ne perdaug reikalą "nugražino". Aš neesu aukštų mokslų žmogus, tik pradinių Lietuvos mokyklų mokytojas o Vilnijoje dažniausiai "kaimo liktarna" vadinamas. Tad kalbėdamas Vilniaus klausimu ir jo problemomis gal ir nesugebėsiu giliau į jas įsigilinti ir jas plačiau aptarti. Turiu prisipažinti, kad labai bijojausi paliesti Vilniaus Arkivyskupijos klausimą, kuris nėra paprastas, bet labai "delikatnas" nes jis jau netelpa visuomeninės organizacijos ribose, bet išeina į tarptautinės teisės ir politikos orbitą, kurioje orientuotis, jau reikia būti daugiau "išprūsusiam". Tad patyręs, kad Vilniaus vyskupijos klausimu kalbės dr. Kazys Šidlauskas, tai iš džiaugsmo net šoktelėjau. Prie šio klausimo svarstybų ir aš galėsiu "kelis skatikus" primesti.

Susirinkome čia vieno Lietuvos istorijos skaudaus įvykio išvakarėse, tai Spalio Devintosios, kada, prieš 67-nis metus mūsų kaimynai lenkai, klasta ir jėga, pamynę istorinę tikrovę ir žmogiškąją teisę, išplėšė sostinę Vilnių iš tik ką atsikūrusios laisvam gyvenimui Lietuvos. Šis įvykis visiems gerai žinomas ir mūsų tautos istorijoje ašaromis ir krauju įrašytas. Dabar trumpam staptelėkime ties pačiu Vilniaus miestu. Kodėl tik Vilnius taip mylimas, gerbiamas ir kasmet prisimenamas. Vistik su pagrindu ši privilegija yra tekusi mūsų sostinei Vilniui, nes su juo vardu susiję visi svarbiausi Lietuvos įvykiai, garbingieji ir skausmingieji metai, rašė vienu metu, Spalio Devintosios proga, žurnalistas ir knygų leidėjas, Bronius Kviklys, Draugo dienraštyje. Ir kas mėgintų iš mūsų istorijos išbraukti Vilniaus vardą, tai neliktų ir pačios istorijos, baigė jis savo teigimą.

Juk ir mūsų tautos dainius Maironis eiliavo, kad Vilnius apjuostas Neries ir globoj girių savo spinduliais švietė praočių kelius, o pasauliui skelbė Lietuvos vardą, o Vilniaus pilyje garsūs amžiai užmigę tyli, kad Vilnius buvo kaip akis ir švietė Lietuvai mūsų tėvynei. O kovojusieji už jo priklausomumą Lietuvai lyginti su mūsų laisvės kovų veteranais, kurie, Lietuvai tapus laisvai, pelnytai džiaugėsi savo pasiaukojimo ir ryžto vaisiumi. Tačiau Lietuvos miestų miestas kaimynų pagrobiamas ir Vilniaus kovotojams kova prailgsta ir laisvės džiaugsmo laukimas užsitęsia beveik du dešimtmečių. Pagaliaus, Vilnijos lietuviai laisvu Vilniumi ir laisvės džiaugsmu pasidžiaugia tik nepilnus metus. Tad štai kodėl mūsų amžinoji sostinė Vilnius, bei Vilnija yra brangios kiekvienam lietuviui patriotui.

Pagaliau, istorikas Adolfas Šapokas žvelgdamas iš politinio taško teigia, kad ištisą dvidešimtmetį Vilnius bei jo kraštas buvo pats jautriausias taškas nepriklausomos Lietuvos gyvenime ir jos užsienio politikoje.

Ne paslaptis, kad ir šiandien Vilniaus ir Vilnijos klausimas šimtaprocentiniai neišspręstas mūsų naudai, nors šiuo metu Vilnius yra okupuotosios Lietuvos sostinė ir kultūrinių apraiškų centras. O ypač šįmet, minint Lietuvos krikšto šešių šimtų metų jubiliejų, Vilnius vėl tapo visų mūsų dėmesio centre. Šie jubiliejiniai metai, kaip tik teikia mums gerą progą išsamiau pagvildenti Vilniaus ir jo krašto reikalus, o ypač, mano dideliam pasitenkinimui, dr. Kazys Šidlauskas pagvildens ir Vilniaus vyskupijos reikalą. Dabar trumpai apie pačios Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos veiklos uždavinius. Politinėje veikloje mūsų Sąjunga yra žinoma, kaip Rytų Lietuvos Rezistencinis Sąjūdis, kurio šaknys yra lenkų okupuotoje Vilnijoje, Lenkų okupuotame Vilniaus krašte, nuo pat pirmųjų okupacijos dienų, likę lietuviai pradėjo pasipriešinimo kovą, kuri reiškėsi tautinėje, religinėje ir švietimo srityse. Suprantama, kad dėl okupacinių sąlygų Vilnijoje politinės lietuvių grupės viešai reikštis negalėjo, tačiau po šv. Kazimiero, Kultūros ir Ryto švietimo draugijos skraiste veikė stipri, nepartinė pogrindžio organizacija, turėjusi pilną Vilnijos lietuvių pasitikėjimą. Todėl Vilnijos pogrindžio rezistencinei organizacijai atstovauti lietuvių išeivijos politinėje veikloje suorganizuota, betarpiniu pagrindu, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga. Tiesa, ji savo narių skaičiumi nėra skaitlinga, nes rytinių pakraščių lietuviams pasitraukti į Vakarus buvo daug mažiau galimybių Kova už Vilnių ir jo kraštą yra giliai prasminga, ne siekiama visų etnografinių žemių pietryčiuose, sujungimo su Lietuvos visuma. Toji kova nėra vien tik vilniečių, bet visos, šiapus ir anapus Atlanto gyvenančios tautos. Tai kovai laimėti nepakanka diplomatinių pastangų, būtina turėti moksliškos, etnografiniais duomenimis, paremtos medžiagos. To siekiant, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga išleido dr. Algirdo Budreckio redaguotą, lietuvių ir anglų kalbomis, politinių, kultūrinių ir etnografinių studijų rinkinį pavadintą RYTŲ LIETUVA, angliškai EASTERN LITHUANIA, taip pat dr. Adolfo Šapokos VILNIUS LIETUVOS GYVENIME studiją anglų kalba ir lenkiškų kalėjimų kankinio Petro Česnulio atsiminimus "Nužmogintieji" lietuvių ir anglų kalbomis. Taip pat finansiškai stipriai parėmė Jeronimo Cicėno knygą "Vilnius tarp audrų", kurioje daug nuotraukų statistikos ir atsiminimų iš vilniečių gyvenimo ir lietuviškos veiklos lenkų okupacijoje.

Dabar kyla klausimas, ar šiandien lietuvių tauta turi Vilniaus problemą? Aiškiai arba konkrečiai atsakyti sunku, tačiau optimizmo ne per daug. Dabar okupacinėse sąlygose Vilnius išaugęs į pusmilijoninį miestą, kur lietuviai sudaro virš penkiasdešimt nuo šimčių miesto gyventojų, o lenkų skaičius smarkiai sumažėjęs. Tad statistiškai skaičiuojant, lenkus tektų priskirti prie Lietuvai nepavojingos tautinės mažumos. Tačiau praktikoje taip nėra. Vilniaus lenkai turi milžinišką užnugarį pačioje Lenkijoje ir lenkų išeivijoje. Tiesa, komunistinė Lenkija yra formaliai Vilniaus atsisakiusi, tačiau praktikoje ji labai "duomisi" Vilniumi, o lenkų emigrantai visur ir nuolatos pabrėžia, kad Vilnius yra lenkiškas miestas. Tą patvirtina ir Lenkijoje besilankę turistai ir matę Solidarumo unijos Balstogės vaivadijos, žinių biuetenį, kurio viršelį "puošė" Vilniaus miesto panorama ir trijų Kryžių kalno siluetas. Nežiūrint viso to, mums VILNIUS brangus, nes jo siauromis gatvėmis praėjo milijonai kovotuojų, kurė gynė Lietuvą ir jos Kunigaikščių sostomiestą. Šiandien jų kaulai milžinkapiuose ir Vilniaus bažnyčių rūsiuose liūdija mūsų tautos didingą praeitį ir Vilniaus miesto garsą, plačiai skambėjusį po visą Europą. Čia didingų ir puošnių Vilniaus bažnyčių gludumoje rado amžinąjį poilsį ir mūsų tautos Globėjo šv. Kazimiero relikvijos.

Dabar patirinėkime, kaip tai atsitiko, kad Lietuvos sostinėje, Lietuvos širdyje, atsirado nepalankių bei sulenkėjusių žmonių.

Pirma, priėmę iš lenkų krikščionybę, lietuviai plačiai atidarė duris lenkų dvasiškijai, o drauge su ja lenkų kalbai ir jų papročiams ir viskas kas lenkiška-krikščioniška, o kas lietuviška-pagoniška. Paprastai misijų dvasiškija, eidama skelbti krikščionybės į kitus kraštus, stengiasi išmokti to krašto kalbą ir pažinti tos tautos papročius. Lenkų dvasiškija to reikalo nematė. Antra, iki Lietuvos unijos su Lenkija, Lietuvą valdė kunigaikščiai su savo vietininkais. Po unijos, Lietuvoje atsirado kilmingų piliečių-bajorų luomas, kuris gaudamas lenkų bajorų-šliaktomis vadinamų, teises valstybės valdyme, ima pamėgdžiuoti lenkų kalbą bei jų gyvenimo būdą. Ir tuo būdu valdantieji sulenkėjo, o valdomieji, tai paprasti, neprivileligijuoti lietuviai prarado tautinį sąmoningumą. Ir pagaliau, pakanta ir toleracija kitoms tautoms yra graži lietuvių būdo savybė. Tačiau toji savybė išsigimusi į savęs negerbimą, o kitų per didelį garbinimą nuvedė mūsų tautą į lenkų vergovę. Be to, valstybių sienos, politiniu požiūriu yra be galo svarbios valstybinei egzistencijai. Sienų klausimai sukelia daug tarpvalstybinių ginčų. Su gailėsčiu reikia pripažinti, kad Didžioji Lietuvos Kunigaikštija aiškiai apibrėžtų, kaip kad mes dabar suprantame, neturėjo. Paprastai sienų nustatymo pagrindan imamos tautos etninės ribos. Bet ne visada taip būna. Dažnai sienas nustato ir jėga. Taip atsitiko ir su Lietuvos sienomis pietryčiuose. Nors lenkai po pirmojo pasaulinio karo, 1920 m. spalio 9 d. sutartimi Suvalkuose, oficialiai Vilnių ir jo kraštą, taip vadinamą Rytų Lietuvą, pripažino atsikuriančiai Lietuvos valstybei, tačiau sutarties rašalui dar nenudžiuvus, sulaužo ją, klastingai užgrobią Vilnių ir jo kraštą ir valdo iki antrojo pasaulinio karo pradžios. Nuo tų įvykių mus skiria septyni dešimtmečiai, tačiau mūsų kaimynų lenkų užmačios bei siekiai nepasikeitę. Jie visur ir visuose sambūriuose stengiasi groti "pirmuoju smuiku", o atėjus progai vėl panaudoti jau išbandytą ir gerai nusisekusį "Spalio Devintosios" politinį "triuką". Tai dviveidė ir žemos moralės politika, kuri negali turėti ateities. Tai žinant, mūsų kaimynai lenkai vargiai kada nors bus laikomi lietuvių draugais, nežiūrint jų dabartinių "saldžialiežuvavimų" pridengtų komunizmo, kaip bendro priešo "baubo" skraiste. Tarptautiniame forume lenkai dedasi dideliais taikos šalininkais. Tik klausimas yra: kokios taikos? Artos kurios priedangoje, galimai grobstyti svetimas žemes ir smurtu naikinti užgrobtųjų tautinį sąmoningumą. Džiaugiamės, kad mūsų politiniai veiksniai yra atsargūs ir greit nekimba ant lenkiškos "politinės meškerės".

Prieš, maždaug porą metų, mūsų spaudoje pasirodė eilės lenkų pogrindžio organizacijų dekleracija, skirta, anot lenkų, mūsų broliams ukrainiečiams, baltgudžiams ir lietuviams. Deklaracijoje pirmą kartą prisipažįstama, kad praeities teritoriniai klausimai (kodėl ne jų groboniška politika) sukiršino, suskaldė ir susilpnino lenkus, ukrainiečius, baltgudžius ir lietuvius. Toliau deklaracijoje sakoma, kad vienintelis būdas pakilti virš tokių konfliktų yra pripažinimas dabartinių sienų, nors praeitis liks gyva, bet reikalinga žvelgti į ateitį. Deklaraciją pasirašiusios lenkų pogrindžio organizacijos (duodu lietuvišką vertimą) LAISVĖ, TEISYBĖ, NEPRIKLAUSOMYBĖ ir išsilaisvinimo grupė VALIA kviečia minėtų tautybių centrus pasisakyti šiuo klausimu. Visų lietuvių vardu kalbėti neturiu teisės, tačiau Rytų Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio vardu pareiškiu, kad toji jų deklaracija yra perdėm blanki, iš kurios matosi, kad lenkai visgi nenori pamiršti praeities ir viešai deklaruoti, kad Vilnius lietuvių miestas, o jo kraštas nedalomoji Lietuvos valstybės dalis. O kur dar Suvalkų kraštas su Seiniais ir Punsku? Be to, ten nekalbama apie Lenkijos egzilinės vyriausybės nusistatymą bei nuotaikas pačioje, nors ir sukomunistintoje Lenkijoje.

Lietuviai, lygybės principu parėmę derybė nėra niekad atsisakę, tačiau nuoširdžiam suartėjimui su lenkais yra būtina sąlyga, kurią tinkamai suformulavo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės darbuotojas Algimantas Gureckas, cituoju: "Lietuviams Vilnius niekad nebuvo vien tik teritorinė problema. Sena mūsų krašto sostinės Vilnius yra pagrindinis mūsų tautinės tapatybės elementas. Jis jungia mus su garbinga Lietuvos praeitimi. Vilnius nuo amžių, su stebūklingu oju Švenčiausios Mergelės Marijos paveikslu virš miesto sienu su šv. Kazimiero karstu, yra taip pat ir mūsų tautos religinis centras" - baigiau citatą

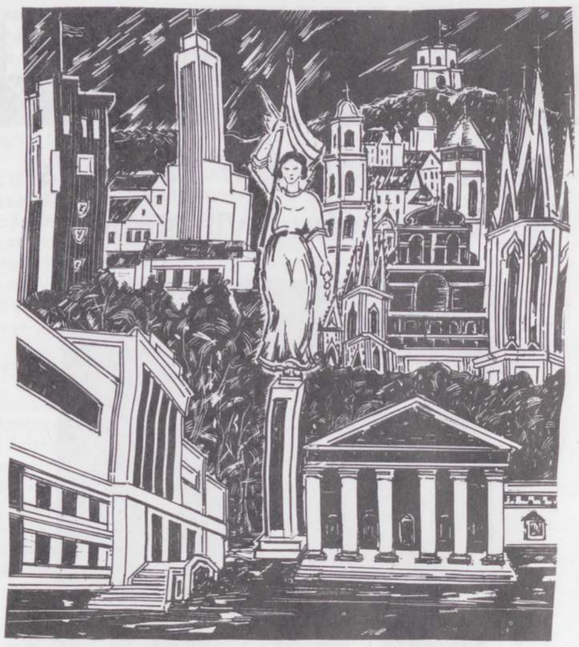

LIETUVOS VIZIJA

Juozo Bagdono grafikos kūrinio reprodukcija

Jei lenkai, be jokių "bet" sutinka su tokia lietuvių pažiūra į Vilniaus ir jo krašto problemą, tai mes lietuviai, kaip lygūs su lygiais galime sėsti prie derybų stalo ir pradėti naują lietuvių-lenkų tarpvalstybinių santykių erą. Šiuo metu Vilnius laikomas okupuotos ir pavergtos Lietuvos sostine. Tačiau Gedimino pilies kalne neplevėsuoja mūsų tautinė vėliava. Puikioji katedra nebetarnauja Lietuvos tikintiesiems ir nėra prieglobsčiu šv. Kazimiero relikvijoms, o Vilniaus universitetas, davęs Lietuvos mokslo žmonių ir išauklėjęs eilę patriotų lietuvių, šiandien nebeskleidžia, maironiškai tariant, lietuviško mokslo ir kultūros spindulių Lietuvai, mūsų tėvynei. Senasis Gedimino miestas merdėja be Geležinio Vilko garso ir su užslopinta praeities garbe ir užgniaužtomis lietuvių tautos aspiracijomis. Bet Vilnius buvo ir bus kiekvienam lietuviui brangus, nes ne kitur, bet tik Vilniuje vyko svarbiausieji mūsų tautos istorijos įvykiai. Čia praėjo garbinga Gedimino dinastija. Iš čia Vytautas Didysis nunešė Lietuvos garbę toli į rytus ir vakarus. Čia krito Lietuvos krikšto, švento vandens pirmieji lašai. Čia kilo Lietuvos išsilaisvinimo mėginimai. Čia rinkosi Didysis Vilniaus seimas ir čia paskelbtas Vasario Šešiolikto sios - Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo aktas.

Mes, kilę iš Vilniaus krašto, kartu su visais lietuviais, gyvendami svetur savo idealizmo ramsčiu pasirinkome tautą, kuriai pasiryžomo aukoti visas jėgas ir vadovaujami Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Amerikos Lietuvių Tarybos siekti jai prarastos laisvės ir valstybinės nepriklausomybės.

Ir šiandien mes šventai tikime, kad ir vėl, kaip anų Vilniaus ilgėsio laikų dainoj dainavome: - Kad ateis vėl diena ir vėl sudrebės žilas Pilies kalnas ir kils iš kapo Gediminas ir rinksis jaunų lietuvių pulkai jo kaulų ginti."

Ačiū už jūsų malonų dėmesį!

Albertas Misiūnas

VKLS-gos CV-bos Pirmininkas

ŽINIOS IR NUOMONĖS

(Atkelta iš 6 psl.)

atitolęs nuo marksizmo ir net liberalizmo, sukrėtė Vakarų intelektualinį pasaulį savo knyga "Why Democracies Perish". Neseniai, kalbėdamas konservatyviame Hillsdale College suorganizuotame forume, kurs įvyko Henry Ford Muziejuje Dearborn, Michigane, Revel pareiškė, kad esą beveik neįmanoma Vakarų Europoje surasti marksistą tinkamą geriems debatams "Tad mes atsikviečiame juos iš Amerikos", pareiškė jis.

KAUTYNĖS NICARAGUOJ

Nicaraguos raudonasis diktatorius Ortega atsisako kalbėtis tiesioginiai su Nicaragous antikomunistais partizanais. Sie gi, negalėdami sėsti prie derybų stalo, matomai kalbasi su komunistais kovos lauke. AP žinių agentūra pranešė iš Managuos, jog spalio vidury laisvės kovotojai buvo atkirtę susisiekimą labiausiai strateginiu plentu - Rama greitkeliu, kurs yra vienintelė arterija tarp to krašto Rytų ir Vakarų. To greitkelio 50-ties mylių sekcijoje vykusios vienos išėjusių to civilinio karo kautinių. Nežiūrint vyriausybės teigimo, jog "Contras" esą buvę tuoj pat atmušti, nei reporteriai nei civiliai keleiviai nebuvo leidžiami naudotis tuo plentu net keliomis sekančiomis dienomis.

METZENBAUM GINASI

Yra kilęs didelis triukšmas dėl Respublikonų Senato (rinkiminio) Komiteto prieš kiek laiko paskelbto dokumento, kuriame aiškiai kairus Sen. Howard Metzenbaum (D.-Ohio) buvo pavadintas "komunizmo simpatizuotoju". Tame 72-jų puslapių raporte nusakomi to senatoriaus skaitlingi ryšiai su kairiaisiais ir jo atitinkamas balsavimas Senate.

Ligi šiol nesigirdėjo, kad kas nors, įskaitant patį Metzenbaum, paneigtų ten patiektus faktus, tačiau raportas puolamas vadinant jį "Watergate skandalu" ir "McCarthyzmu".

PRAŠO SUSTABDYTI SANKCIJAS

Lankydamiesi Montrealyje, Kanadoje, keturi įtakingi Pietų Afrikos juodieji reikalavo sustabdyti sankcijas prieš P.Afriką, kadangi jos padariusios juodiesiems daugiau žalos negu gero. "Mes sakome kiekvienam gerai pažiūrėti į didžius sunkumus per sankcijas užkrautus P.Afrikai", - pareiškė spaudos konferencijai 400 tūkstančių gyventojų miesto burmistras Esau Mahlatsi.

E.A.

ALT INFORMAC.

PROVERŽIAI AMERIKIEČIŲ SPAUDOJE

Amerikos Lietuvių Tarybos Roches terio skyriaus pirmininkas Juozas Jurkus savo laiškais randa gausių galimybių prasiveržti Amerikiečių spaudoje, svariai pasitarnaujant Lietuvos reikalui.

SUSIDOMĖJO LEIDINIU APIE HOLOCAUST

Dr. Humphry Walz telefonu iš Wiscansin valstijos pranešė Amerikos Lietuvių Tarybai, kad jam padarė labai gerą įspūdį ALTo leidinys: "Lithuanian Jews and the Holocaust" Jisai čia išketlus duomenis panaudos savo studijiniame straipsnyje, kuriame rekomenduos platesnius sluoksnius su tuo leidiniu susipažinti.

"Akiračių" Priekabiai ...

"Akiračiai", kurie iki šiol temini "Laisvąją Lietuvą" tik tada, kada gali prie ko nors prisikabinti, parašė šį tą dėl žodžio " bičiulis" (1987 m. Nr. 8).

Visų pirma pacituojamas pranešimas apie buvusį L.A.S. Seniūnų Tarybos suvažiavimą, kur, reikia sutikti, tikrai daug kartų panaudojamas "bičiulio" sutrumpinimas "bič.".

Reikėtų tik pastebėti, kad tai buvo perspausdintas suvažiavimo protokolas, pilnas oficialumo. Neneigsiu, jog buvo galima šį pranešimą labiau pritaikyti spaudai ir sumažinti pasikartojimą. Bet koks pasikartojimas yra vengtinas. Esmė, tačiau, glūdi ne tiek to žodelio pasikartojime, kiek aiškiai matome "Akiračių" nepasitenkinime dėl (iš viso) žodžio "bičiulis" vartojimo.

L.A.S. jį vartoja todėl, kad jis grynai lietuviškas. Tuo būdu apseinama be lenkiškos kilmės žodžio "ponas" (lenk. "pan"). Įdomu, ką akiratininkai siūlytų vartoti ? - "Poną"? - Jei ne "poną", tai ką ? - "Tamstą (?), o gal ir "draugas" prie širdies... ?

Žodis "Tamsta" yra geras ir Nepr. Lietuvoje vartotas, ypač kariuomenėje. - Taipgi norint išvengti "pono"!

Tačiau savitarpio santykiuose "Tamsta" skamba labai svetimai ir oficialiai. "Bičiulis" - tuo atsitikimu yra daug "šiltesnis", artimesnis išsireiškimas. Tiek dėl "bičiulio" naudojimo.

Įdomu tiktai, kad to rašinėlio pabaigoje rašėjas ima "maišyti" lietuvių ir anglų kalbas į tą patį "puodą"...

Pagal jį (citata !) :

"Čia, anglosaksų kraštuose, tas "bič." gali būti visaip aiškinamas, ir labai negražiai ..." (Manau, kad čia manoma apie anglišką "bitch"). Taigi čia rašėjas prieina prie "palyginamojo kalbų mokslo..."

Vis dėlto reikėtų pridėti, kad tikras "anglosaksas", nemokąs lietuviškai, "Laisvosios Lietuvos" visai nesivargintų skaityti (nebent ten būtų angliški "comics"...) . Be to, žodžio "bič." visai nesuprastų, nes nežinotų ką "č" reiškia ir net nemokėtų ištarti. Jis, tikriausiai, skaitytų "bis" ar "bik". Taigi "anglosaksas" prie angliško "bitch" (kalė) visai nei neprieitų ... Žinoma gerb. rašėjui, kurs be abejonės moka gerai angliškai, tas gali priminti minėtą angl. žodelį. Iš viso lietuviai, ypač kurie moka daugiau kalbų yra įpratę ieškoti panašaus skambėsio žodžių ar iš panašumo suvokti svetimos kalbos žodžio prasmę.

Tas yra visai svetima anglosaksams, kurie svetimtaučiui bent kiek kitaip ištariant kokį žodį, jau nebesupranta... Lietuviškai parašytas "bič" tikram anglosaksui visai nereikštų "bitch", nes ne taip "išspelintas"... O jiems, kaip žinome, "spelinimas" yra rašybos ir tarimo pagrindas.

Kiekvienoje kalboje galima surasti žodžių, kurie panašiai skamba, bet turi visai kitą prasmę... Pavyzdžiui , manau, jog daugelis girdėjo ar matė reklamą, kur peršami skutimosi peiliukai... Lietuviui tos įmonės vardas "keistai" skamba... Nemanau, kad ši firma dėl to rūpintųsi, jei iš viso žino...

Toks lietuviškos moters sijonas, kitiems primintų bibliškę kalvą Joruzalėje... Lietuviška paprasta šuns "būda" kai kam gal atitiktų budizmo įkūrėjui Buddai. Ir taip toliau ...

Nemanau, kad būtų tikslinga remtis tokiu kai kurių žodžių panašumu ir iš to daryti dideles išvadas, nebent ieškant progos prie ko prikibti.

Pagal "Akiračius" - išeitų, kad netinka vartoti žodį "bičiulis", nes jo sutrumpinimas "anglosaksams" gali priminti kitą jų žodį...

Tačiau, kaip matėme AKIRAČIŲ rašėjas visai be reikalo jaudinasi, nes "anglosaksai" lietuviškai nei skaito, nei "spelina", nei mąsto !

Tokių tolimų išvadų darymas yra tiktai panašus "Akiračių" buldogo elgesiui prie jų hidranto... (žiūr. "Akičių" 14 psl. piešinį! 1987 m. Nr. 8).

M.

PUSLAPIS PUSLAPIUI NELYGUS

Rusų okupuota Lietuva garsina įvairius duomenis, įskaitytinai tenai atspausdintas lietuvių kalba knygas, puslapių skaičių, tiražą. Tokiuose žiniaraščiuose yra įvairių netikslumų , apgaulių. Be abejo, neįmanoma patikrinti, kiek vištos sudėjo kiaušinių, kiek nupiauna šieno, kiek žmonės suvalgo kiaulienos ar žuvų. Be to, daugelį gėrybių komunistai išveža į Bolševikiją vietoje lietuviams telieka visai nedaug.

Daugelis abejoja, ar okup. Lietuvoje spausdinamų knygų tiražas tikrai toks kaip tose knygose įrašyta. Sutikime , kad tikrai labai didelis, nes lietuviai myli, skaito ne komunistines knygas . O kaip su knygų puslapiais ?.

Štai, paimkime 1987 m. Vilniuje išleistą istoriko Juozo Jurginio "Lietuvos krikštas". Mažo formato, 336 psl. Suskaičius eilutes - puslapis turi 36 eilutes, kiekvienoje eilutėje po 40 ar kiek daugiau raidžių. (Vienos raidės užima daugiau vietos (kaip m), kitos mažiau (kaip i). Suskaičiuokime užsienyje išleistos istorinės knygos eilutes, raides.

Štai, Zenono Ivinskio Raštų IV tomas (red. P. Jatulis), išleistas Romoje 1987 m. Ten puslapis turi 43 eilutes, kiekvienoje eilutėje po apie 58 raides. Knyga 750 psl.

Suskaičiavus tokių knygų raides , gausime (apytikriai) atspausdintų raidžių skaičių, kuris bus žymiai skirtingas padalinus į puslapius.

Tuo būdu sovietų skelbiami skaičiai apie puslapių ar knygų duomenis žymiai pasikeis.

Ypač paskutiniu laiku okup. Lietuvoje spausdinama daug knygų visai mažo formato. Tokias knygas sunku laikyti bibliotekose. Be to, mažame formate arba nespausdina nuotraukų, iliustracijų, o jei spausdina, tai tokias mažutes, nelabai galima įžiūrėti, juo labiau sunku kur nors kitur panaudoti. Mažybinė nuotaika stengiamasi įbrukti pavergtoje lietuvių tautoje.

J. Lankeliškietis

OKUP. LIETUVOS GILUMOJE JOKIOS PAŽANGOS

Rusų pasiųsti agitatoriai, komunistai ir lietuviškai kalbantieji išgamos okupuotoje Lietuvoje įvairiai triūbija apie tenai padarytą įvairią pažangą, įskaitytinai ūkius, kaimus. Kartais to kius kolchozus parodo.

Rumšiškėse yra " senovės muziejus", kuriame įvairios lūšnos, rusų okupaciniame laikotarpyje padarytos vos besilaikančios akėčios, mediniai šuliniai, kitokios senienos. Viskas rodo atsilikimą, tuo nori įkalti, kaip blogai buvę Lietuvoje.

Ne Rumšiskes reikėtų garsinti, o XII-XVI amžių Lietuvos galybę, pažangą, kultūrą, įvairiopus išradimus; aplinkinėms tautoms, įskaitytinai rusus, vadovavimą, jų švietimą. Tai būtų tikra senovės Lietuva, ne griūvančiais ir šiaudiniais stogais namukai.

1987 m. vasarą važinėjusieji po rusų okupuotą Žemaitiją, pamatė tikrai senus kaimus. Pasirodo, tenai po Nepriklausomos Lietuvos panaikinimo nei jokios pažangos nepadaryta, namai per daugelį metų, netaisomi, baigia sugriūti, gyvuliai visai menki, nes geresnius vokiečiai ir rusai išvežė, keliai netaisomi, mokyklos apleistos, bendras gyventojų lygis pasigailėtinas.

Rusai - bolševikai ir jų padlaižiai kaip naikino, kaip melavo, taip ir tebevargina lietuviškus žmones, tebelaiko pasiutusiai baisią cenzūrą net iš užsienio gaunamiems laiškams. Rusai kaip buvo, taip ir paliko lietuvių tautos pavergėjai.

Keliautojas

KARO NUSIKALTĖLIŲ MEDŽIOKLĖ AUSTRALIJOJ

Jei iš pat pradžių būtų tinkamai ginčąsi, gal būt nebūtų prieita prie dabar ruošiamo specialaus raganų medžioklės įstatymo svarstymo.

Deja, buvusi Australijos Krašto Valdyba pasitikėjo, kad Pabaltiečių Taryba atliks tinkamai šį gynimą. Gi pastaroji, vietoj ginti mūsų reikalus, pradėjo pataikauti žydam ir sovietam net viešai priimdama KGB įrodančios medžiagos vartojimą šiame dalyke ir išdavimą kaltinamųjų į Izraelį. Dar to neužteko - pasirašė kartu su žydų organizacijų vadu, kad jie pritaria šitai raganų medžioklei. Tą žydai stambiom raidėm paskelbė jų spaudoj. Po tokio "gynimo" kilo viešas skandalas ne tik Australijos Sydnėjaus ir Melburno Bendruomenėse, bet ir pas estus ir latvius. Lietuvis, Pabaltiečių Tarybos Pirmininkas, buvo priverstas atsisakyti iš pareigų. Krašto Valdyba irgi buvo įspėta, kad atitaisytų jos daromas klaidas gynime, sutinkant su sovietų įrodomos medžiagos naudojimu. Galų gale Sydnėjaus ir Melburno Apylinkių Valdybos perėmė į savo rankas gynimo reikalą ir kreipėsi su argumentuotais prašymais į Australijos Parlamento narius kad jie atmestų valdžios norimą įvesti krašto teisės principų iškraipymą . Vien Melburno Apylinkės Valdyba gavo 50 teigiamų atsakymų. Tas reiškia, kad raganų medžioklės įstatymo įvedimas yra pakibęs ore po to, kai australų politikai sužinojo tiesą apie šitą aferą.

P.N.

Skolininko Namuose

- Ar Tamstos vyras namie ? - klausia ateivis ponią, atidariusią duris.

-Taip, namie, - atsako šeimininkė.

- O tai puiku. Pagaliau atgausiu savo pinigus, - džiaugiasi svečias.

- Be reikalo tamsta toks optimistas. Jei mano vyras turėtų pinigų , tai jis namuose nesėdėtų.

SKAITYKIT IR PLATINKIT

LAISVĄJĄ LIETUVĄ

Jonas A. GIBAITIS
ADVOKATAS
TELEFONAS: 776-8700
6247 So. KEDZIE AVE. CHICAGO IL 60629

TALMAN Grocery & Deli
NAMIE GAMINTAS LIETUVIŠKAS MAISTAS;
KEPSNIAI
UŽSAKYMAI PRIIMAMI PARENGIMAMS IR VESTUVĖMS
Savininkai : M.L. Kupcikevičiai
2624 West Lithuanian Plaza Court, Chicago, Ill. 60629
Tel. 434-9766

TULPĖ RESTORANAS
SAVININKĖ Juzė Augaitienė
2447 West LITHUANIAN PLAZA COURT / 69-th Str./
Chicago, Ill. 60629 Tel. 925-1123
SVEIKAS LIETUVIŠKAS MAISTAS
Atidaryta kasdien. Atremontuotos vidaus patalpos, padaugintas stalų skaičius.
Atsilankę - įsitikinsite.

midland federal
Savings and Loan Association
70 metų aptarnauja lietuvius
Indėliai iki $100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios
MARQUETTE PARK
2657 WEST 69th STREET
925-7400
BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470
BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400
FSLIC
EQUAL HOUSING LENDER

A. VILIMAS
MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 ar 376-5996
823 West 34-th Place,
Chicago, IL

Dr. FRANK PLECKAS
Optometristas
Tel. 737-5149
kalba lietuviškai.
TIKRINA AKIS, PRITAIKO AKINIUS & "CONTACT LENSES"

2618 West 71-st Street, Chicago, Illinois 60629.
Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais.

Neringa
RESTAURANT
LITHUANIAN CUISINE
MARIUS & EMILIJA KIELA
2632 W. 71ST STREET, CHICAGO, IL 60629
476-9026
Open 8 AM to 8 PM

DAINA
RESTORANAS, SALĖS,
BANKETŲ SALĖS ATIDARYTOS 7 DIENAS SAVAITĖJE
nuo 11 v.r. iki 8 v.v .
Šeštadienį ir sekmadienį atidaryta pusryčiams nuo 8 val. ryto
Taip pat galima gauti visokiausių pyragų išsinešimui.
Maloniai kviečia jus atsilankyti naujų "DAINOS " savininkai
2656 W. 71-st St.
Chicago, Il. 60629
Stasys ir Joana BAFIAI
Tel. 312/434-9666

PASSBOOK SAVINGS... the best way to save regularly!
High Interest Rates Paid on Savings
Interest Compounded Daily and Paid Quarterly
see us for HOME financing. AT OUR LOW RATES
FSLIC
Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD
CHICAGO, ILL. 60608
PETER KAZANAUSKAS, Pres.
Tel. 847 - 7747
Hours: Mon. Tus. Fri. 9-4
Thur. 9-8 , Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

A - J MEATS
Prime & Choice
SKANIAUSIOS LIETUVIŠKOS ŠVIEŽIOS IR RŪKYTOS DEŠROS
DELIKATESŲ SKYRIUS
2433 W. LITHUANIAN PLAZA COURT, CHICAGO, Il. 60629
Tel. 436-6888
ANTANAS PLIENIS

A. & L. INSURANCE AGENCY
Tel. 523-8775
4645 So. Ashland Ave., Chicago, Il. 60609
Real Estate - Mortgage Loans - Income Taxes
Turime gyvybės draudimus nerūkantiems pigesnėmis kainomis, ligoninių, automobilių vairuotojams nuo 16 iki 80 metų, nuo gaisrų ir visus kitus draudimus.
Notariatas
Aleksas Lauraitis

Marquette Parko Namų Savininkų valdyba per S. Keparutį	25.00
Union Pier Lietuvių Draugija	25.00
K. Kikutis, Collinsville, IL	10.00
Bronius Medelis, Baltimore	5.00
Teofilė Šaulienė, Vista, CA	5.00
Viktoras Kelmelis, Chicago	5.00
S. Rutkauskas, Lakewood, OH	5.00
Adelė Šiaučiūnas, Clevel. OH	5.00
Maria Pranskevičius, Chicago	5.00
Valeria Lesčinskas, St. Pet. FL	5.00
Antanas Gauronskas, Hot Spr.	5.00
P. Kaziukonis, Toronto, Can.	5.00
Vyt. Cemarka, Downers Grove IL	3.00

Visiems nuoširdžiausiai dėkojame !

Mums Rašo :

Didžiai įvertinant Jūsų darbą, atliekamą pavergtos Tėvynės Lietuvos ir lietuviškosios išeivijos labui bei gerovei, remiantis Union Pier Lietuvių D-jos š. m. rugsėjo 25 d. visuotinio narių susirinkimo nutarimu, siunčiame Jums skirtą kuklią, tačiau nuo širdžių $ 25.00 finansinę auką, Jūsų ateities užsimojimus paremti.

Geriausios sekmės ateities darbuose.

Su pagarba
E. Vengianskas
Dr-jos Pirmininkas
A. Klimavičius
Iždininkas

Laikraščio "LIETUVIŲ BALSAS" metinių sukaktuvių vakarienė įvyks sekmadienį, lapkričio 8 d., Lietuvių Tautiniuose Namuose, 6422 S. Kedzie Ave., Chicagoje. Pradžia 5 val. vak.

Meninę programą atliks operos solistė p. R. Mastienė ir pianistas p. M. Motekaitis.

Dėl vietų užsisakymo skambinti iki lapkričio 3 dienos 436-7878, "Lietuvių Balso", administracijai.

Bendroji Dailės Paroda

Spalio 30 d., 7:00 v. v., Čiurlionio Galerijoje, 4038 Archer Ave., Chicago, atidaroma Bendroji Dailės Paroda, kurioje dalyvauja 16 išeivijos dailininkų. Po dviejų metų pertraukos visuomenė turės progą pamatyti kas naujo sukurta lietuvių dailėje. Bus paskirta dail. M. Šileikio premija už tapybą ar skulptūrą; dail. T. Petraičio premija už akvarelę ar grafiką ir Čiurlionio Galerijos premija už bet kurios technikos kūrinį.

Jury Komisijoj yra : dail. M. Šileikis, skulptorius Aleksandras Marčiulionis ir dail. Valentinas Ramonis.

Skaitykite Ir Platinkite

LAISVĄJĄ LIETUVĄ

KANADOS LIETUVIŲ RAŠYTOJA-POETĖ MARIJA AUKŠTAITĖ YRA PARAŠIUS SEKANČIAS KNYGAS:

ROŽIŲ VASARA, - Eilėraščiai	$ 7.00
IŠEIVĖS KELIU, - Autobiografija	5.50
IŠEIVĖ, - Kelionių aprašymai	6.00
ANT MARIŲ KRAŠTO, - Romanas	10.00
NUBANGAVĖ KŪDIKYSTĖS DIENOS, - Autobiografija	7.00
LYRIKA, - Eilėraščiai, Posakiai	8.00

Šias knygas dar galima užsisakyti minėtom kainom pridedant $1.50 persiuntimo išlaidom, - sekančiu adresu:

A. F. Navikevičius
46 Arthur Mark Drive
Port Hope, Ontario LIA 3XI
Canada

Geriausia dovana

Prof. A. VOLDEMARO Raštai

I ir II tomas

MIELI SKAITYTOJAI. Prašome įsigyti šiuos du tomus ar kitiems pasiųsti kaip dovaną, tuo paremsite LAISVOSIOS LIETUVOS knygų leidyklą.

I ir II-ro tomo kaina tiktai $20.00

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio išleistos premijuotos knygos:

1. J. Gliauda - Aitvarai ir Giria - $4.00
2. A. Kairys - Ištikimoji Žolė - $4.00
3. A. Baronas - Vėjas Lekia Lyguma - $4.00

Kitos knygos:

4. B. Kemežaitė - Sudiev! Aš Išeinu... - $4.00
5. V. Bražėnas - Sąmokslas Prieš Žmoniją - $2.50
6. St. Jakubickas - Kas yra Lietuvos Atgimimo Sąjūdis $5.00
7. A. Kašiūbienė - Žirgeliai (Eilėraščiai) - $2.50
8. M. Blynas - Lietuvos Senovės Paminklai - $10.00
9. M. Blynas - Nostradamus ir Pranašystės - $5.00
10. M. Blynas-Lietuvos Reikalais - $6.00
11. M. Blynas - Gynybinių Vilniaus Sienų nugriovimas. Vertimas. - $3.00
12. Valerijonas Šimkus - Atsiminimai I dalis - $10.00
13. M. Blynas - Tikroji Praeitis - $6.00
14. M. Blynas- Lietuvos Senovės Palikimas - $5.00

Prašau užpildyti ir iškirpus pasiųsti LAISVAJAI LIETUVAI, 2618 West 71st Street., Chicago, Il. 60629.

Siunčiu 15 dol. metinę prenumeratą ir prašau siųsti LAISVĄJĄ LIETUVĄ.

Siunčiu $..... už nurodytas knygas .....

Vardas ir pavardė .....

Numeris ir gatvė .....

Miestas, valstija ir pašto zona .....

ALT INFORMACIJOS

Spalio 17 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose, Chicagoje, vyko pats ALTo suvažiavimas, kurį atidarė pirm. dr. J. Valaitis. Sveikindamas susirinkusius, reiškė viltį, kad raudonasis sliblinas sužlugs ir Lietuva vėl bus laisva.

PIRMININKO PRANEŠIMAS

Pirm. dr. J. Valaitis, ALTe dirbęs 25 metus, pasidžiaugė, kad valdybos kadencijos pradžioje jam teko sklandžiai bendradarbiauti su ankstyvesniu pirmininku T. Blinstrubu, Pasidžiaugė, kad Jungt. Pabaltiečių komiteto atstovai buvo priimti prez. Reagano, kur buvo prašyta viską daryti, kad būtų grąžinta laisvė Lietuvai, Latvijai ir Estijai. Pabaltiečių Komiteto atstovai prašė Valst. sekretorių Shultzą daryti pastangas, kad būtų gerbiamos žmogaus teisės Pabaltyj ir būtų išleisti politiniai kaliniai. Buvo kreiptasi į Washingtono vyriausybę, kad nebūtų siaurinamos Liet. Balso programos į Balatijį.

Jungt. Pabaltiečių Komitetas gerai dirba, bet jo biudžetas padidėjas ir jam tenka skirti beveik trečdalį ALTo išlaidų. ALTas ėmėsi iniciatyvos sušaukti ginančius nuo OSI kaltinimų institucijas ir sudaryti akcijos komitetą, kuriam vadovauja A. Mažeika.

ALTo santykiai su VLIKu geri. Kai kurie bendri darbai suartino su L. B. bet dar čia yra kai kurių klausimų. Džiugu, kad abidvi bendruomenės nutraukė tarpusavę bylą ir ALTo ryšiai su jomis vis gerėja.

NAUJAS AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS SĄSTATAS

Suvažiavimui pritariant, į naują ALT įėjo :

Iš Amer. Liet. R. Kat Federacijos : Alg. Kazlauskas, V. Naudžius, A. Domanskis, S. Kuprys, G. M[illegible]viene, V. Šoliūnas, P. Vaičekauskas. Į Valdybą : A. Domanskis ir V. Naudžius. Iždo globėjas - V. Jucius.

Iš Amer. Liet. Socialistų S-gos : M. Pranevičius, J. Rimavičienė, dr. J. Valaitis, J. Vienužienė, K. Burba, E. Jasiūnas, B. Skorubskienė. Į Valdybą - M. Pranevičius, B. Skorubskienė.

Iš Amer. Liet. Tautinės Sąjungos : iždo globėjas V. Abraitis, vald. nariais: V. Jonušienė, P. Bučas, tarybos nariai - Eug. Bartkus, T. Blinstrubas, A. Jonaitis, dr. P. Švarcas.

Iš ALT Sandaros : Grožvydas Lazauskas, A. Devenienė-Grigaitienė, J. Kuzas, T. Kuzienė, dr. Alg. Budreckis, dr. K. Šidlauskas. Į valdybą - Gr. Lazauskas ir dr. V. Dargis, iždo globėjas - Alg. Budreckis.

Iš Lietuvos Vyčių : dr. L. Kriaučeliūnas, dr. L. Šimutis, E. Oželienė. Į valdybą - L. Kriaučeliūnas.

Iš Vilniaus Krašto Liet. S-gos : P. Noreika, J. Pakalka. Į valdybą -V. Gasparienė.

Iš Amer. Liet. Respublikonų: K. Oksas, A. Milunas, J. Saulaitis. Į valdybą - K. Oksas.

Iš Liet. Atgimimo Sąjūdžio: Vyt. Jokūbaitis, J. Šiaučiūnas ir M. Šimkus. Į valdybą - J. Šiaučiūnas.

Iš Amer. Liet. R. K. Moterų S-gos : Anelė Raštienė, O. Šliterienė. Į valdybą - D. Dumbrienė.

Iš Liet. Krikšč. Dem. į tarybą: P. Razgaitis ir Alg. Pautienis. Į valdybą -St. Dubauskas.

Iš SLA : A. Čaplikas, Chr. Austin, P. Dargis. Į valdybą - P. Dargis.

RŪTA LEE-KILMONYTĖ, prieš 23 metus iš okupuotos Lietuvos įstengė į Ameriką atsivežti savo 90 metų močiutę. Dabar, po kelerius metus trukusių pastangų, Rūta Lee iš prieglaudos okup. Lietuvoje ištraukė tolimą giminaitę, vos 18 metų, Marytę Kašėtaitę. 1987 m. spalio mėn. viduryje toji mergaitė atskrido į Los Angeles, Kalifornijon. Jos atvykimo proga buvo sukviesta užsienio spaudos atstovų, fotografų. Kilmonių puikiuose namuose Hollywoodo kalnuose kukli lietuvaitė Marytė Kašėtaitė atsakinėjo į klausimus, vertėjavo Rūta Lee-Kilmonytė. Tuoj pradės mokytis anglų kalbos.

Dr. Leonas Kriaučeliūnas, ALT Sąjungos pirmininkas, sako kalbą prie Laisvės paminklo, Chicagoje, minint Vilniaus dieną.

M. Nagio nuotrauka

OPEROS tradicinis balius įvyksta lapkričio 7 d. Balzeko muziejaus Gintaro salėje, 6500 S. Pulaski Rd. Balius rengiamas tam, kad Lietuvių Opera galėtų tęsti kultūrinę ir meninę veiklą. Todėl prašome visus, kaip galint, gausiau dalyvauti naujoje ir puošnioje vietoje. Prašome stalus užsisakyti Operos vicepirm. Vaclovo Momkaus telefonu 925-6193. Paskambinus jam, bus suteiktos visos informacijos. Tą patį vakarą bus ir laimingųjų bilietų traukimas. Todėl prašoma jau dabar, kurie dar negrąžino tų bilietų šakneles, atsiųsti jas Operos adresu. Visiems jau gražinusiems Opera nuoširdžiai dėkoja. Operos baliaus meninę dalį atliks Operos moterų oktetas, kuriome akompanuos Robertas Mockus. Prieš Balzeko muziejų, kitoje gatvės pusėje yra Republic bankas. S. Balzekas yra iš banko vadovybės gavęs leidimą kad jų aikštėse bus galima pastatyti mašinas. Taip pat ir už paties muziejaus rūmų yra kita aikštelė, kurioje galima statyti mašinas.

SIMFONINIS KONCERTAS rengiamas Chicagoje Lietuvos krikščionybės jubiliejaus iškilmių metu lapkričio 28 d. 19:30 val. Morton auditorijoje, 2423 So. Austin Blvd., Cicero. Programoje lietuvių kompozitorių kūriniai. Pradedama religiniu V. Jakubėno kūriniu "De profundis", žodžiai Bernardo Brazdžionio. Toliau M. K. Čiurlionio "Jūra", K. V. Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis" I veiksmas, Arūno Kaminsko perorkestruotas, J. Štarkos "Tušti paliktieji namai" (žodžiai K. Bradūno) ir baigiama Maironio "Lietuva brangi" (muzika J. Juzeliūno). Atlieka Lietuvių operos choras ir simfoninis orkestras. Diriguoja Arūnas Kaminskas.

JAV LB Informacijos

VIII -sios Tautinių Šokių Šventės Rengimo komiteto ir šventės menovadovų (Ritos ir Juozo Karasiejų, Genovaitės Breichmanienės ir Liūdo Sagio) rūpesčiu š. m. lapkričio 26-29 d. d. Hamiltone, Kanadoje, yra ruošiami šokių vadovų kursai. Kursų metu bus peržiūrėtas šokių šventės repertuaras ir susipažinta su Copps kolizieiaus, Hamiltone, patalpomis, kuriose 1988 m. liepos 3 d. vyks tautinių šokių šventė. Iki šiol šventėje dalyvauti yra užsiregistravusios 89 tautinių šokių grupės.

JAV LB XI-sios Tarybos trečioji sesija įvyks š. m. lapkričio 13-15 dienomis Dolphin Beach Resort viešbutyje, St. Petersburge, FL. Sesijos darbotvarkę sustato LB Tarybos Prezidiumas, vadovaujamas Alg. Rugieniaus o sesijos globa rūpinasi ir technikinius ruošos reikalus tvarko Floridos LB apygardos valdyba (pirm. Adolfas Armalis), St. Petersburgo apyl. valdyba (pirm. Alg. Dūda), ir jų suorganizuotos talkos komisijos. Pagal esamą tvarką, LB apyl. pirmininkai yra kviečiami dalyvauti stebėtojais LB Tarybos sesijose.

DETROIT, MI

VILNIAUS DIENOS MINĖJIMAS

Minėjimas įvyko spalio 4 d. Šv. Antano lietuvių parapijos šventovėje su pamaldomis, kurias atnašavo parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas. Choras gražiai giedojo giesmes, vadovaujant muz. Stasiui Sližiui. Salėje minėjimo akademiją pradėjo Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdybos pirmininkas Albertas Misiūnas Savo įžangos žodyje Vilniaus dienos minėjimo proga, štai ką pareiškė:

- Mes, Vilniaus krašto lietuviai nereiškiame išimtino pirmumo teises į Vilnių, kaip Lietuvos sostinė. Be to, kaip lietuviai, neradome bent kokio kitoniškumo. Mes esame tos pačios tautos sūnūs ir dukros. Skirtumas gal yra tik toks, kad gyvendami okupacinėje priespaudoje, giliau įsijuntame į Didingąjį Vilnių, bei turime daugiau okupacinio kartelio laiko gludumoje. Kaip organizacija, atstovaujanti Rytų Lietuvos Rezistencinį Sąjūdį, mes jungiamės bendron kovon už laisvą Lietuvą, su sostine Vilniumi, su jos etnografinėmis Mažosios Lietuvos ir Vilnijos žemėmis.

Programai pravesti pakviesta VKLS-gos c. v-bos narė Eugenija Bulotienė, kuri pristatė paskaitai žurnalistę Aureliją Balašaitienę-Žitkuvienę iš Klevelando. Paskaitininkė komentavo gana plačiai apie Vilnių, dėstė Šapoko mintis, 600 mt. krikštas, apie mūsų veiksnius. Jei teisingai supratau, būk tai lenkai pasirašė susitarimą su lietuviais, kad Vilnius priklauso Lietuvai. Nepasakė kokia tai lenkų organizacija. Plačiai palietė komentarais visą išeivijos lietuvių gyvenimą. Baigusi paskaitą pareiškė, kad tai nebuvo paskaita. Būtų gerai kad tie komentarai pasirodytų spaudoje.

Toliau sekė meninė dalis. "Vilniaus etiudai", Vlado Mozuriūno, skaitė Rima Idzelytė, "Vilnius tarp audrų" proza Jaronimo Ciceno, skaitė Paulius Jankus, "Lietuva", eilėraštis Stasio Santvaro skaitė Alma Lelytė-Jankuvienė, "Garbė tau, Vilniau", eilėraštis Mariaus Sajaus skaitė pats autorius. Visi aktoriai eilėraščius skaitė jausmingai. Publika programos atlikėjams šiltai plojo ir apdovanojo knygomis. Reikėtų pastebėti, kad trys jauni aktoriai yra Radijo klubo pranešėjai. Minėjimas pavyko labai gerai. Tokių parengimų laukiame dažniau.

Užbaigai sugiedotas Tautos himnas Scenoje buvo Vilniaus miesto paroda iš albumų ir šiaip nuotraukų, kurią paruošė Algirdas Vaitiekaitis. Visi dalyviai buvo pavaišinti skaniais užkandžiais, kuriuos paruošė Ona Šadeikienė su būriu talkininkių. Virš scenos iškabintas plakatas - Vilniaus Herbas kurį paruošė M. Abarius. Programos spausdinimo mecenatai Valentina ir Ramutis Bulotai. Publikos atsilankė pilnutėlė salė.

Ant. Sukauskas

Lapkričio 1 d. - Vėlinių iškilmės Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse. Praveda Pasauliečių Komitetas ir Šv. Kazimiero kapinių sklypų sav. draugija, dalyvaujant šauliams ir visuomenei.